

Sevgili Okuyucular

Kapak konumuz Evrenlerin Çoğulluğunu ele alan çok önemli bir varsayımın bir tasviri niteliğindedir. Bugün Evren'in oluşumu hakkında astronom ve astrofizikçilerin ileri sürdükleri varsayımların en tutulanı Büyük Patlama - Big Bang varsayımdır. İlk patlama sonucu, bir tek evren, kozmoz meydana getiren bütün öğeleriyle beraber sonsuz bir genişleyen küre hâlinde düşünülmektedir. Bütün gök cisimleri ve organizasyonları birbirlerinden uzaklaşmaktadır, tıpkı şişirilen benekli bir balonun gösterdiği manzara gibi. Şişme eylemi balonun merkezinden itibaren gelişmektedir.

Bu varsayıma, yani bir tek Evrenin ve bir tek yaratılışın var olduğuna, insanları tam ikna ederken, bu sefer gene iki astrofizikçi, Guth ve Linde, "Ruhçu Realitelerin" yüzlerce yıldan beri öğrettikleri gibi olan bir modeli öne sürdüler: Evren değil EvrenLER vardı ve aralarında sürekli bir ilişki mevcuttu. Tek bir Yaratılış değil tekrar tekrar yaratılışLAR sürüp gitmekteydi. Evrenin ilk ân'ı mevcut değildi. Her zaman ilk an'lar vardı.

Ne tuhaftır ki koyu ve inkârcı bir materyalist görüşü bir **hayatsal ilke** olarak kabul etmiş olan bir ideolojinin mensupları, döne dolaşa Sürekli Yaratılışlar (bu aynı zamanda sürekli tekâmül demektir) ve **Evrenlerin Çokluğu** gibi bir gerçeğe ulaşıyorlar. Bu gerçek, dünyadaki "Ruhçu Realitelerin" yüzyıllardır ileri sürdükleri bir gerçektir.

Evrenimiz ve öteki evrenler birbirine bağlıdır ve etkileşim hâlinindedirler. Onbinlerce yıldan beri bu etkileşimin çeşitli sonuçları ve kanıtları birikmiştir. Bu varsayıma saldıranlar olacaktır, ama önemi yoktur; malûm yapıda olan kafaların her şeyde olduğu gibi çeşitli entrikalar çevirmelerini bekliyoruz. Bu gibi tutumlar bir çeşit tampon vazifesi görürler; üstün bir realiteye ait bilginin birden ortaya konması zamansız "sarsıntılara" sebep olabilir, varlıkları tedrici olarak değişime uğratmak Dünya'nın bir icabıdır.

Dünya'mız çok esaslı bir değişime çok hızla yaklaşmaktadır. Değişimin boyutlarını hesabetmek güçtür; hemen her canlı ve her şey yeneden yapılanmanın zorunlu sonuçlarıyla karşılaşacaktır. Anlayış ve inanışlardaki konforun insanlara "bencillikten" başka bir şey sağlamadığı hâlâ anlaşılmıyormu?

Selâm ve Sevgiler

Ergün ARIKDAL

İBADET VE KENDİNİ BİLMEK

Her din, müminlerine, yani inananlarına birtakım pratikler, birtakım ibadet şekilleri sunar. Ve insanlar o ibadeti yerine getirdikleri zaman Allah'ın nazarında, tanrısının nazarında mükemmel, işe yarar ve parlak bir varlık olduklarını zannederler. Oysa hiç de o hâlde olmadıkları tatbikatlarından belli oluyor. Çünkü bir tarafta kendisine bazı pratikler verilirken, diğer tarafta bir talimat sütunu daha vardır: Etik sütunu, ahlâkî sütun, davranış sütunu ya da yalan söyleme sütunu vardır. Denir ki: "Fesatlık yapma, kötü düşünme, şunu etme, bunu etme, nefesine hâkim ol, fakiri fukarayı gözet vb."

ŞEKİL Mİ? ÖZ MÜ?

Bir sütunda, "Şu ibadeti şu şekilde yapacaksın, bunu bu zamanda yapacaksın." derken, diğer sütunda, "Şunu şöyle yapacaksın. Bunu böyle yaparsan mekruh olur. Bunu şöyle yaparsan şart olur." der.

Ama insan, sol sütunu hallettiği zaman sağ sütunu da hallettiğini zanneder ve yanılır. Bununla hiç ilgisi yoktur. Kendini bilen kişi, ancak sağdaki sütunu, yani etik kısmı halleder. Kendini bilmeyen kişi zaten soldakine dahil olan kişidir. O otomatik olarak kendisine belletilen, öğretilen şeyi yapar.

Bugün ibadethaneleri dolduran insanların yüzde 98'i böyledir. Onlar kendilerini bilmeden o işi yaparlar. İyi niyetle yaparlar, o ayrı mesele. Bu da bir şeydir. Ama sağdaki sütuna, yani etik sütuna, ahlâk felsefesine veya ahlâkî tatbikatlar meselesine gelince, iş değişir. O öyle kolay kolay başarılamaz. Kendini tanıma, tamamıyla bir çalışma meselesidir. Bir marangoz, bir rençber, bir demirci, bir ev kadını nasıl çalışıyorsa, o şekilde sürekli olarak çalışmak gerekir. Aynen bu şekilde her insanın kendi varlığındaki işlenmesi gereken kısımlar üzerinde teker teker çalışması lâzımdır.

Eksikliklerinizi örtmek, onları affetmek, görmezlikten gelmek, hafifletmek değil; hepsinin üzerine cesurca gitmek gerekir. "Başkası nasıl yapıyor, ben de yaparım." dediğiniz anda kendinizi islah edemezsiniz.

Sanki hiç kimse yokmuş gibi düşünmelisiniz. Tek başınıza sızsiniz ve hatanızı görüyorsunuz. Başkası sizi hiç ilgilendirmez. Nitekim siz ne başkası ile doğdunuz, ne de başkası ile göçüp gideceksiniz. Tek gelinir, tek gidilir. Hesap da tek başına verilir: Kendi kendinize. Vicdanınız size aittir. Siz başkasının vicdanı olamazsınız.

Bu konu hakkında, yani kendini tanıma, kendini bilme meseleleri hakkında bu yüzyıla yakışan, bu yüzyılın

realitesine en uygun metodu, yüzyılımızın başlarında ve ortalarında yaşamış olan Gurciyef vermiştir. Ve kendisinin en iyi öğrencilerinden, müritlerinden biri olan Ouspensky, bu bilgiyi insanlığa kazandırmıştır. Biz bu kitabı neşretmek üzereyiz. Orada insanın kendini tanımaya ait çok güzel metotlar vardır. Önce insanın kendisinin ne olduğunu anlaması, daha sonra onu nasıl kontrol altına alması gerektiği meseleleri, bu kitapta çok güzel yorumlanmıştır.

Kendini tanımanın, özünün ne olduğunu anlamanın, kendine hâkim olmanın, kendi kendini kontrol etmenin tabii ki, çok çeşitli yolları vardır. Yayınlanacak olan bu kitapta bunlar esaslı bir şekilde, başka bir açıdan güzelce açıklanmıştır.

İbadet nefis tanrısına yapıyor olmasını

EGOYA HÂKİMİYET

Biz buna **nefsin kontrolü** ya da **nefsin denetlenmesi** yahut **egoyu hâkim olmak** diyoruz. Egoyu denetlemek, onu yıkmak, ortadan kaldırmak değil; disipline etmek demektir. Kendini tanımanın en önemli yönü egoyu disipline etmektir. Sufi erbabının yanlış anlaşılın "ifna" sözü vardır. Kendini yok etmek, ifna etmek sözleri çok yanlış tatbik edilmiş ve zaten bunu yapan da çıkmamıştır. Zaten ne kadar yaparsa yapsın, bunun olmadığı kendi ifadelerinde de bellidir. Bağdat'lı sufünün biri, "Ah!" diyor, "Bu yolda çok eziyet çektik. Çok uğraştık, çok didindik. Bazen bir tabak mercimeğe hasret çekiyorum." Fakat nefsin zaptu rapta almak için, örneğin, günde sadece 15 tane nohutla yetiniyor.

Bunlar eleştiri mahiyetinde kullanılan sözlerdir. Şimdi; aylarca, yıllarca sırf kendi bünyesinin çeşitli yemek yeme arzusunu, iştahını ortadan kaldırmak, dolayısıyla duygularına, iştahına hâkim olmak için günde sadece 15 tane nohut yemekle, o insan gerçekte nefsinde hâkim olmuş değildir. Bu bir yogiliktir. Yogi de aynı şeyi yapıyor. O hâlde, kendini tanıma, esasında bunlar değil; kendini kontrol edebilmek demektir. Bedenimizin kontrolundan tutun, düşünce akışımızın kontroluna kadar, duygularımızın etki ve tepki reaksiyon müddetine kadar, kulaklarımızla işittiğimiz, gözlerimizle gördüğümüz şeylere kadar, her şeyi kontrol altında tutabilmek demektir.

Biz devamlı bir şekilde renklere, ışıklara, seslere karşı duyusal bir reaksiyon hâlindeyizdir. Bunu böyle yapmadığımız zaman varlığımızı sürdüremeyiz. Ve iş, ölüme kadar gidebilir. Yani gördüğünü görebilmek, işittiğini işitebilmek, anladığını da anlayabilmektir. Zannetmeyelim ki, her gördüğümüzü görüyor, her işittiğimizi işitiyor veya

anlıyoruz. Hayır, bu mümkün değil. Bakıyoruz, ama görmüyoruz; işitiyoruz, ama duymuyoruz. Bu hemen olacak bir iş değildir. Uzun bir disiplin altında, hatta bir kılavuz nezdinde, yani bir muallimin, bir yol gösterenin çalıştırması yoluyla, teker teker çok çeşitli şekillerde insanın kendini kontrol edebilmesi lâzımdır.

İSTEKLERİMİZ NELERDİR?

Nefis kontrolü ismini verdiğimiz çalışmada yapılacak ilk iş, kendi egoizmamızla alâkalı olarak isteklerimizin neler olduğunun bir dökümünü yapmak, yani hepsini bir araya toplamaktır. "Ben neler istiyorum ve bu isteklerime ulaşabilmek için de nelen yapıyorum? Neleri göze alabiliyorum?" O istek, sizin için en büyük hedeftir. Fakat ona, o küçücük şeye ulaşabilmek için siz neler yapıyorsunuz? Başkalarının hakkını çiğniyor musunuz? Küçük bir çocuğun oyuncasına karşı duyduğu alâkayı ve ona verdiği değeri düşünün. Onun tahtadan yapılmış atı çok değerlidir; küçük bezden bebeği büyük bir insan gibidir. Çocuğun hazinesi oyuncaklardır. Benzer şekilde acaba insan o isteğe, o küçük nesneye kavuşabilmek için, onu alabilmek için acaba başkalarına karşı neler yapıyor? Önce buradan başlamak gerekli. Yani arzularını kontrol edebilen bir kimse neler yapıyor? Arzularını yok eden demiyorum; bunlar çok farklı şeylerdir. Arzuyla yok etmek, ancak çok sürekli kontrolden sonra mümkündür; ama önce arzuların neler olduğunu saptamak, sonra bunların kontrolü lâzımdır. Çünkü bizi dörtlüğe götüren

arzu ve isteklerimizdir. Bizi vurur sırtına (zaten onun sırtındayızdır), istediği yere götürür. Yani bir at gibi oluruz. Atın üzerindeyiz, ama biz aynı zamanda da atız. Çünkü bizi götüren kendi beynimiz, kendi irademiz değil; atın kasları, atın arzularıdır. Biz o anda eskilerin tabiri ile o hayvanî tabiatın sevk ve ilcası ile, yönetimi ile gideriz. Bu bizim günlük hayatımızda her zaman vardır. Hiç farkında bile değilizdir, çünkü o bize çok normal gelir.

Kullanacağımız kelimeyi dahi seçmek bir kontroldür, yani insan söyleyeceği kelimeyi acaba uygun mu diye önce düşünmelidir. Kontrolün haddi hesabı yoktur.

Kendini kontrol, her şeye kendi düşüncemiz ve kendi irademiz oranında (Ama mutlak olarak değil, zira hiç bir şey mutlak değildir.) hâkim olmak demektir.

Neden istediğinizi bilmenizi ve şayet elinizde gerçekten bir ölçünüz varsa, o isteğinin değerini de takdir etmeniz gerekir. Yani bu isteğin genele göre, hayat akışımıza göre, hayatın kendisine göre, gelişmeye göre veya hayat plânımızın içerisindeki değeri nedir? Örneğin diyebilirsiniz ki, "Benim muhakkak bir çift ayakkabı almam gerek. Ama ben bunu heveslendiğim için almıyorum. Çünkü işim, gücüm var; şuraya, buraya gideceğim. O hâlde şu ayakkabıyı alayım." Ama şöyle de denebilir: "Ay, çok hoşuma gitti! Şu ayakkabıları alayım, iyi fiyaka yaparım." "Parası var, harcar." diyebilirsiniz. Değil. Parası olmak mühim değil; ama neyi, nasıl yapacağını bilmek mühimdir.

Dr. LEE PULOS DERNEĞİMİZİ ZİYARET ETTİ

6 Haziran ayının sonlarında kendisiyle yaptığımız mülâkatı yayınladığımız, Pakistan asıllı, fakat uzun bir süreden beri A.B.D., North Carolina (Durham)'daki Parapsikoloji Enstitüsü'nde çalışan Parapsikolog Dr. A. Khilji'den sonra; Ağustos ayının ikinci yarısında da, geçen sayıda biyografisini yayınladığımız Klinik Psikoloğu Dr. Lee PULOS, Derneğimizi ziyaret etti ve bir konferans verdi.

Dr. PULOS'la yaptığımız görüşmenin ikinci yarısını bu sayıda sunuyoruz. 9

(Geçen Sayıdan Devam)

Soru: Ama bu, büyük ölçüde ipnozun derinliğine bağlıdır. Herkes, birdenbire en gerilere kayabileceği kadar derin transa giremez.

L. PULOS: Tamam, ben de bunu yapıyorum zaten. Asla. Hastayla diyalogum şöyle oluyor: "Kendini serbest bırak. Gayri şuurun seni, etkili bir ipnozdan yararlanacak kadar geriye-derine götürsün. O derinliğe geldiğinde evet parmağını kaldırabilirsin. Senin için zararlı olmayacak, gidebileceğin en derin noktaya gidinceye kadar git ve o noktada parmağın bana işaret versin." Şimdi A.B.D. ve Kanada'da genel yaklaşım budur. Zorlamadan... Ama eski ipnoz yöntemlerinde zorlama hâkimdi. Ben daima, hastanın bana yol göstermesine, hatta öğretmesine izin vererek çalışırım. Örneğin, bir çalışmanın gelişimi içinde, zaman zaman sorduğum başka bir soru da şudur: "Benliğinin transa girmek istemeyen bir kısmı var mı?" Eğer yanıt, "Hayır" ise, transa sokmaya ya da derinleştirmeye devam ederim. Ama gelen cevap "Evet" ise, ikinci sorum şudur: "Siz, şuurlu olarak bunun nedenini öğrenmek ister misiniz?" Genellikle, yanıt "Evet"tir. Bu rezistansın nedenleri genellikle şunlardır: Anestezi ile ilgili kötü bir deneyim, kötü bir şuur kaybı deneyimi ya da başından bir yaralanma olmaktadır.

Soru: Bu, bir tür fobi oluyor, değil mi?

L. PULOS: Kuşkusuz, öyle denebilir. Eğer söz konusu bir rezistans varsa, daima, hastayı transtan çıkarırım. Nedenini bulup, meydana çıkardıktan sonra, hâlâ ipnoza girmek istemeyen biriyle şimdye kadar karşılaşmadım.

Soru: Çok güzel. Bu açıklamalarınıza tamamen katılıyorum. Şimdi isterseniz, konuyu biraz değiştirelim. Tekrardoğuş konusuna ne dersiniz?

L. PULOS: Tekrardoğuş gayet doğal. Te-kâmülle ilgili ve büyük ölçüde seçime (tercih) dayalı bir süreçtir. Siz, bedeninizi olduğu gibi, ana ve babanızı da kendiniz seçersiniz. Ben şahsen bir hayatımda (belki bundan önceki) Müslüman olduğumu sanıyorum. Zira ne zaman ezan sesi duysam, tüm vücudumda bir elektriklenme hissedirim. Bince-lerce geçmiş hayatımız olabilir.

Soru: Bu konunun büyük isimlerinden Ian Stevenson Türkiye'de de başarılı çalışmalar yapmıştı. Onun eserlerini nasıl bulursunuz?

L. PULOS: Bildiğim kadarıyla, bu alanda en iyi araştırmacıdır. Tekrardoğuşla ilgili olarak, bu seçim (tercih) konusuna tekrar dönmek istiyorum. Bu, bugün A.B.D.'nde çok yaygın: Adına "Applied Kinestiology" diyorlar. Bu, "kinesis" (hareket) ile ilgili bir sözcüktür. Bunun teorisi şu: Daha önce de değindiğim gibi, her hücremiz (+) ve (-) kutuplara sahip, birer minyatür miktattır. Düşüncelerimizle her hücremizin polaritesi etkilenir. Bu nedenle çocuklarımızı daima iyi şeyler, olumlu şeyler düşünmelerini öğretiriz. Dolayısıyla zihnimiz olumlu düşüncelerle doluyken, fizyolojik olarak da daha güçlüsünüzdür. Bunun kanserle de ilgisi vardır. Kanserli hastalarımı çalışırken gördüm ki, negatif düşüncelere sahip oldukları zaman, fizyolojik olarak da zayıf olduklarını fark ettim.

Soru: Yani şimdi bunu genelleştirsek, "Hastalıkların psişik nedeni negatif düşüncelerdir." diyebilir miyiz?

L. PULOS: Evet. Bu hayatımız ya da eski hayatlarımızdan biriyle bağlantılı olarak, evet. Bu, büyük ölçüde zihinle ilgili olan bir şey. Zaten beden, kristalize olmuş düşüncedir.

Soru: Evet, çok güzel.

L. PULOS: Bir şey daha göstereyim size:

Vücut zekâ ve bilgeliğe sahiptir. Uygulamalı Kinisiélogy yöntemiyle, tereddütlü olduğunuz bir şeyin size yarayıp yaramayacağını bulabilirsiniz. Buna "kas testi" de diyebilirsiniz. Yani herhangi bir şeyi (Örneğin, bu bir yiyecek, içecek, hatta ilaç olabilir.) bir elinizle göğsünüzün hizasında tutacaksınız. Onu düşünürken, öteki kolunuzu yana açıp, bir yakınınıza aşağı doğru bastırmasını isteyeceksiniz. Eğer bu bastırmaya karşı koyabiliyorsanız, o şey sizin için yararlı, karşı koyamıyorsanız yararlı değildir anlamına gelir. Aynı şeyi düşünceler için de, bir düşünce aklınızda olduğu halde de yapabilirsiniz. California'da mağazalarda, bu şekilde, alacakları şeyin kendileri için yararlı olup olmadığını konusunda "kas testi" yapan insanlar sık sık görebilirsiniz.

Soru: Yine konuyu değiştirelim isterse-
niz. Ufolar ve evrende zekâ hayat konusunda
ne düşünüyorsunuz?

L. PULOS: Ufolar'la ilgili üç gözlemim
var sanyorum. Bir örnek vereyim: 1974'te,
iyi bir arkadaşım Indiana'da bir kız arkada-
şımı ziyarete arabasıyla gidiyordu. Arabasıyla
giderken içine, arabasını bir kenara,
ağacın altına park etmesi hususunda bir his
doğdu. Bu sırada uzay aracı, gökyüzünden
bulunduğu yerin yakınına indi. İçeri davet edil-
di. Bu deneyimden sonra kendine geldiği zaman,
sanki bir-iki günlük bir hafta sonu tatil
geçirmiş gibiydi. Dünyaya geri dönmek
istememişti. Araçtan inip de, yine arabasıyla
kız arkadaşına ulaştığı zaman gördü ki,
kız arkadaşını bir başka adamla yaşıyordu ve
karşılaştıkları zaman, "İki yıldır neredesin?"
diye sormuştu. Einstein'ın zamanla ilgili
bildiğimiz teorisine de uyuyor bu...

Soru: A.B.D. ve Kanada'da bu konudaki
en yaygın kanı nedir?

L. PULOS: En genel biçimde şimdilik,
onların "paralel bir evren"den geldiği kabul
ediliyor. En azından teorilerden biri bu...

Soru: yani anti bir evren mi kastediliyor?

L. PULOS: Hayır. Burada, başka bir vib-
rasyon düzeyindeki bir evren söz konusu.
Aynı evren, ama başka bir vibrasyonel ort-
tamda... Bir vibrasyon ortamından başka
bir vibrasyonel ortama geçtikleri zaman, gö-
rünmez hâle geliyorlar. Bir teoriye göre böy-
le. Başka bir teoriye göre de, Ufolar gerçekten
(bize doğru) geri geliyorlar. "Gelecekte hâle
gelen araçlar" deniyor.

Soru: E.V. Daniken'in ifadesidir bu...

L. PULOS: Evet. Siz hiç Ufo gördünüz
mü?

S. (E.A.): Evet, birkaç kez.

L. PULOS: İçine alırdınız mı?

S. (E.A.): Hayır, ama yaklaşık portakal

büyükliğünde bir şeydi. Bilmiyorum, ama
zannedersen, bir tür iletişimasyon da geçti
aramızda: "Dur." dediğim zaman durdu. "Tam
bir dik açıyla git." dediğim zaman, öyle yaptı.
Sonra, "Zigzag çizerek hareket et." dedim ve
zigzag çizerek çaktı gitti. Ve o zaman yine zi-
hinsel olarak, kendilerine inandığımı söy-
ledim.

L. PULOS: Son yazdığım kitaplardan bi-
rinin ana temasını oluşturan Thomas isimli
şahsı yakından tanıdım ve kendisinin pek
çok Ufo deneyimi vardır. Hemen her zaman
Ufo görür. Bence Thomas, dünyanın en güçlü
medyomlarından biridir. Brezilyalı, 42 ya-
şında bir eczacıdır. 12 yaşında yıldırıma çar-
pılmış ve DDI ile ilgili yetenek ve güçleri
çalışmaya başlamış. Etrafında, hemen hemen
devamlı olarak, metal eğilip bükülmeleri
oluyor. Bir lokantaya girmeye görsün...

Soru: Uri Geller gibi...

L. PULOS: Ondan da fazla. Gördüğüm ka-
daryıyla, hemen hemen her ünlü medyomun,
Thomas'inki gibi, yıldırım ya da elektrikle il-
gili böyle bir deneyimi var. Uri Geller, M.
Manning ve benzerleri hep böyledir. Thomas,
bazen bir ateş topuna dönüşür, demateriyalize
olur, kendi ifadesine göre, paralel bir evrene
gider. Daha doğrusu demateriyalize olarak o
paralel evrene geçer. O, bu evrene "Efron Ve"
diyor. Yine kendi tanımına göre, bu evrenin
renkleri çok parlak ve her şey çok güzel. Bu
şekilde ortalıktan yok olup da, iki üç gün son-
ra Efron Ve'den geri döndüğü zaman, altında
(üçüncü göz noktasında) ikinci derece bir
yanık bulunur. İkinci bir yanık da mide
üstünde oluyor. Dokuz aylık bir oğlu var. Bir
gün annesinin kucagında otururken, levite ol-
maya başlamış ve annesi onunla birlikte
ayağa kalkarak, tavana çarpmadan zor yaka-
layabilmiştir. Avucunun içine koyduğu bir
çay kaşığı da, eğilip bükülürmüşü. Bir de-
fasında Thomas'ın çatal-kaşık bükmeyle il-
gili filmi çekmek üzere, bir kutu çatal-kaşık
almak için bir markete gitmiştik. Ben içeride
çatal-kaşık ve başka şeyler alırken, o da meş-
rubat almak üzere karşıdaki dükkana gir-
mişti. Ben alacaklarımı alıp kasanın yanına
geldiğim zaman, az önce reyondan aldığım
çatal-kaşıkların, paket içinde oldukları hâl-
de büküm büküm olduklarını gördüm. Ku-
tuyu saran jelatin kılıfa hiç bir şey olma-
mıştı. Bu, orada bulunmayan Thomas'ın işi
idi ve kuşkusuz, gayri şüursal olarak olsa da,
çekimini yapacağımız metal eğilip bükme fil-
mini düşünüyorduk ve sonuç bu oldu. (Ç. Notu:
Dr. Pulos bu olayın slaytlarını da bize gös-
termiştir.) Thomas'ın bu olup bitenlerden ha-
beri yoktu.

Soru: Thomas ile ilgili daha geniş bilgi
nereden bulabiliriz?

L. PULOS: Benim bir kitabım basılıyor ve Kanada'ya döner dönmez, sizlere postalamaya başlıyorum. Adı, "Miracles and Other Realities"dir. Ayrıca, "Beyond Hypnosis" diye bir kitabım da Ekim 1989'da çıkacak.

Soru: Teşekkür ederim. Son 10-15 yıl içinde ipnozdaki yenilikleri gösteren en iyi kitap hangisidir, sizce?

L. PULOS: Milton Erickson ve eserlerini söyleyebilirim.

Soru: Felçliydi değil mi?

L. PULOS: Kendisiyle 1980'e kadar yakın ilişkimiz ve çalışmalarımız vardı. 1980'de öldü.

Soru: Bizde birkaç resmi var. Sizinle çalışırken de alınımın yan tarafına bir bant parçası yapıştırır mıydı?

L. PULOS: Hatırlamıyorum.

Soru: Bizdeki fotoğraflarında var. Süjelerinizi o banda baktırarak transa sokarmış.

L. PULOS: Son yıllarda oldukça yorgun görünüyordum. Fakat ondan önceleri çok aktif ve dinamikti.

Soru: Özellikle 1953-1954 yıllarında çok aktifti. Peki. Lee Cron'a ne dersiniz?

L. PULOS: Kuşkusuz, en iyilerinden biri... Radyesteziyle uğraştınız mı hiç?

Soru: Evet, yayınlarımız arasında bir kitabımız vardır. Dergimizde birçok makale yayınladık.

L. PULOS: Son zamanlarda Uri Geller bu işle çok uğraşiyor. Maden arama işlerinde büyük şirketlerle çalışıyor. Onlara, harita üzerinden sarkaçla, maden çıkarılmaya değer bölgeleri tavsiye ediyor. Çok para kazanıyor.

Soru: Halbuki biz, bir yakınından, onun tüm yeteneklerini yitirdiğini ve pasif bir durumda, bir turistik otelde çalıştığını duymuştuk.

L. PULOS: Hayır, ben öyle "bilmiyorum. Benim iyi tanıdığım bir insandır. Daha geçen yıl onu bir gösterisinde izledim. Oldukça iyi idi.

Soru: Bir zamanlar A. Puharich ile epey çalışmaları olmuştu.

L. PULOS: Keza o da arkadaşımıdır. North Carolina'da oturuyor. İsterseniz size telefon numarasını verebilirim. Son zamanlarda bir kol saati geliştirdiğini biliyorum. İnsanı, düşük frekanslı dalgaların olumsuz etkisinden koruyor. Konferanslar veriyor. Şimdi 72 yaşında olmalı. 1980'de, birlikte Madrid'e gitmiştik. Uri Geller de vardı. Orada konferans verdik. O konferansta, 400 kişilik bir salon da pek çok kişi, Uri Geller'in sayesinde çatal-kaşık bükmüşü.

Soru: Bu metal eğip-bükmelelerinin arındaki teori nedir sizce?

L. PULOS: Bunu, kesin olarak kimse bilmiyor. Fakat şöyle bir teori var: Yanyana duran iki atomdan birisi, belli bir yönde eksen

etrafında dönerse, öteki de aynı yönde eksen etrafında döner. Bu, bir çeşit iletişimdir. "Bells Theorem" diyorlar buna. Bu teoriye göre, çok basit düzeyde de olsa, bir atomun bile şuuru var. Birbirlerinden ne kadar ayrı olurlarsa olsunlar, böyle hareket ediyorlar. Şimdi, metal bükmece şahıs kaşığı alır ve onunla âdeta konuşmaya başlar. Ona, eğilip bükülmesini emreder. Bu şekilde kendi şuuruyla kaşığın atomlarının şuurlarının iletişime girmelerini sağlar. Amerika'da J. Hawk diye bir mühendis var. Bu adam, "P.K. Partileri" ile ünlüdür. Bunlar, psikokinezi partileridir. P.K Partileri'ne herkes, kendi çatal ve kaşığıyla gelir. Yirmi dakikalık bir eğitimle, genellikle, hazır bulunanların %85'ine çatal ve kaşık bükmeyi öğretir. Bu yüzden, Uri Geller'in yaptıkları çok büyük marifet değil.

Soru: Onlar da olayı bu teoriyle mi açıklıyorlar?

L. PULOS: Evet. Bundan üç hafta önce benim de bir seminerim vardı. Bir sürü çocuk ve yetişkin ile... 5-6 kişiye ben de metal bükmesini öğretebilmişim.

Soru: Bunu nasıl öğretiyorsunuz? Bize de kısaca özetler misiniz?

L. PULOS: Kuşkusuz. Bunu şu küçük kız üzerinde göstereyim. (Üyelerden birinin 9 yaşındaki kızını kastediyor.) Ama ona önce, dünyanın her yerinde çocukların metal bükebileceklerini, kendisinin de şu çay kaşığını bükebileceğini söyler misiniz? Ben de kendisine, bunu nasıl yapabileceğini söyleyeceğim. (Söyledikleri çocuğa iletildi.)

Çocuk bir eliyle kaşığı, iki parmağı arasında tutacak. Öteki elinin herhangi bir parmağı ile, içinden kuvvet isteyerek ve heyecanla, içinden, "Bükül, bükül..." diye tekrarlayacak. Burada "heyecan" unsuru önemli. Hazır bulunanlar da çocuğa yardım edebilirler. Düşünceleriyle ve hep bir ağızdan tempo tutarak, "Eğil, bükül..." diye bağırarak. Yukarıda da belirttiğim gibi, "P.K. Partileri"nde, 15-20 dakikalık bir açıklamadan sonra, hazır bulunanların %5'i bu işi becerebiliyorlar. Gördüğünüz gibi, tekniği de bu kadar basit. Bunu tek başınıza da yapabilirsiniz. O zaman teknik şöyle: Beyaz bir ışık küresini başınızın üzerinde, biraz yukarıda olarak gözünüzün önüne getirin, orada tahayyül edin. Sonra, bu ışık küresini kafanızın içine indirin. Gözlerinizi kapamaya gerek yok. Üçüncü aşamada, bu ışık topunun başınızın içinden kollarınıza ve ellerinize doğru, ertiyerek aktığını düşünün. Parmaklarınızın ucundaki kaşığa hem bu ışığın, hem de alınızın ortasından çıkan bir ışık hüzmelerinin geldiğini tahayyül edin. Bu andan itibaren kaşığa eğilip bükülmesini emredin. Heyecanla, aşkla ve şevkle, "Eğil, bükül..." gibi... Heyecan unsurunu kuvvetlen-

dirmekte yarar vardır. Bunun için de, grup-takiler hep bir ağızdan "Bir iki üç, eğil.", sonra tekrar, "Bir iki üç, eğil..." diye tempo tut-malılar. Teknik bu kadar.

Soru: Bunu ipnozdaki bir süjeye öğret-mek daha kolay değil midir?

L. PULOS: Hayır. Gerek yok. Zira, J. Hawk'ın partilerinde herkes normal hâlinde bulunur. Çocuklar bu iş için biçilmiş kaftan. Ben bile beş kez kaşık bükümüştüm. Hatta bir defasında uğraştım, uğraştım, bükemedim ve usanarak on iki yaşındaki bir çocuğa uzatıp, "Sen becerirsin bu işi..." dedim. Çocuk eline alır almaz, "Bükül." diye bir bağırdı. Kaşık, gözlerimizin önünde iki bükülme oluvermişti. Aslında, ipnozdan daha güçlü bir trans türü daha var: Kültürel trans ki, bu transta olan bizler, belirli şeylerin olamayacağına inanmışızdır. İşte, şimdi biz, tüm bu etkin-liliklerimizle, bu (herkesin içinde bulunduğu) kültürel transı kırmaya çalışıyoruz.

Soru: Lozanov'un telkinbilimini ince-leme fırsatı bulabildiniz mi?

L. PULOS: Evet, kuşkusuz. Yaklaşık on iki yıl önce Los Angeles'te tanışmıştık. Loza-nov'unkilere benzer bir şekilde, ipnoz bant-larıyla ilgili bir işim de vardır benim. Bu tür kasetleri üreten bir şirketimiz var. Ameri-ka'da, 5000 kadar değişik yerde bu kasetler satılır. Ayrıntılı katalogumuzda da görüle-ceği gibi, "Süper Öğrenme-Lozanov" diye bir bölümümüz var. Yani, Lozanov'un kasetleri-nin pazarlamasını da yapıyoruz. Şimdi A-merika'da, Lozanov'un tekniğini öğreten altı merkez bulunuyor.

Soru: Galiba, Fransa'da dört tane, İngil-tere'de altı tane, İspanya'da da iki tane var bunlardan.

L. PULOS: Eğer, Türkiye'de Türkçe öğ-renmeye kalkarsam, bu metottan başkasıyla öğrenmem. Çünkü çok zor bir diliniz var. Ancak bu yöntemle öğrenilebilir.

Soru: Şimdi de, son olarak şunu konu-şalım: Tüm bu PSI fenomeninin ardındaki gerçek nedir? Örneğin, yüzlerce, binlerce çatal-kaşığı bükebilirsiniz, ama bununla in-sanlara, sonunda neyi öğretmiş olacağız?

L. PULOS: Eğer bu zihnin metali bükerek güçte ise, vücut için de aynı şeyi düşünebi-lirsiniz. Önceleri "İmkânsız" olarak düşün-düğünüz bir şeyi yapıyorsunuz, artık daha başka imkânsız olan şeyleri yapmak için bir engeli yıkmışsınız demektir. Görüyorsunuz, %85 insanlar bunu becerebilir. O hâlde, bu normal bir güçtür, paranormal değildir. Me-tali etkileyen şuurdur. Yani, maddenin öte-sinde olan ruhsal güçtür. İnsan sadece organ-ik bir varlık değildir. Görünen vücudun ötesinde, bir de görünmeyen ruhsal yanımız vardır. Bu bedeni canlı tutan bir kudret var-

dır. Tüm bu PSI olayları, bu gerçeği insanla-ra öğretmek içindir. Ortada olan bu göste-riler, ışın sadece A-B-C'sidir. Filipinli şifa-cılar bile, vücudu gerçek beden olarak kabul etmezler. Gerçek beden, onların deyimiyle, "enerji beden"dir. Bu eğilip bükülen kaşık-ların bile enerji bedenleri vardır. Zaten bu-gün fizikçiler de, dünyada her şeyin kondan-se ışık olduğunu söylemiyorlar mı?

Soru: Madde ve her şey, konsantre ol-muş bir ruh varlığıdır. Sız buna "ışık" dedi-niz, ama herhalde şu bildiğimiz elektrik işi-ğini kast etmediniz?

L. PULOS: Tabii, öyle. Einstein'ın dediği gibi, "Işık Tanrı'nın gölgesidir". Bu ışık, öyle bir ışıktır.

Soru: Ya da Musa'nın kitabında, "Işık olsun, dedi." ifadesindeki ışıktır.

L. PULOS: Evet, tamamen öyle. Yukarı-da sözünü ettiğim kültürel transın kırılması konusunda yapılan başka bir şey daha var. O da, ateşte yürümek. Burada herkes bunu ya-pabilir. Örneğin ben, tabanlarımı yakmadan üç kez ateşte (1400 derece F) yürüdüm.

Soru: Bunun teorisi nedir?

L. PULOS: Kimse bilmiyor.

Soru: Peki, siz ateşte yürürken nasıl bir psikolojik hâl içindeydiniz?

L. PULOS: Normal, her zamaki hâ-limde...

Soru: Ama, nasıl olur? Hiç değilse, yan-mayacağınıza dair içinizde bir inanç ol-malı...

L. PULOS: Bu işi orada (Brezilya'da), Japon Zen rahipleri yönetiyordu. Bu adam-lar bize, "Ateş Tanrıları tarafından korun-duğumuzu" söylediler. Bu bilgi ile 40 kişi ateş üzerinde yürüdü ve sadece üç kişinin taban-ları yanmıştı. Bununla ilgili bir okul daha vardır. O, Kuzey Amerika'dadır. O okulda, ateş üzerinde yürüyecekleri "serin küf" ola-rak düşünmeleri öğretilir.

Soru: Yani, "Üzerine basacağına aslında ateş değil. Serin bir küftür." diye öğretiyor-lar. Bir çeşit telkin, öyle mi?

L. PULOS: Evet.

Soru: Amerikalıların daha iyi. Çün-kü bu şekilde eğitilen bir zihne, örneğin, "Ya-ra kanamıyor." da öğretilir.

L. PULOS: Evet, katılıyorum. Ama Bre-zilya'da Zen rahipler bunu yapmıyorlar, a-yakları da yanmıyor.

Soru: Evet, ama o sadece yanmamakla ilgili. Orada "Ateş Tanrıları tarafından" ko-ruyucu bir alan meydana getirilmiş. O ala-nın dışına çıktığınız zaman, yanarsınız.

L. PULOS: Olabilir. Kimse bilmiyor.

Soru: İnsan yanmamayı bu şekilde öğ-renebiliyor. İslâm dünyasında da güzel ör-nekleri vardır bunun. Rufailer ateşi ellerine

PARAPSIKOLOJİ'DE METODOLOJİ

Bir Konferans Raporu
James G. Matlock

PARAPSIKOLOJİ Vakfı 37. yıllık konferansını 29-30 Ekim 1988 tarihinde North Carolina'daki Chapel Hill'de yaptı. Konferansın ana teması "PSI Araştırmasında Metodoloji" idi. 1968 konferansında da aynı tema işlenmişti. Konferansa sunulan bildiriler "Parapsychology Review" Dergisi'nin Kasım-Aralık 1988 sayısında özet olarak; soru-cevaplarla birlikte tam bildiri metinleri ise Vakfın tutanaklarında yayınlanmıştır.

Bu şekilde, Vakıf ilk kez aynı konuyu ikinci kez tema olarak seçmiş oluyordu. Aradaki 20 yıllık zaman dilimi içinde parapsikolojideki gelişmenin de anlaşılması olanağı bu şekilde ortaya kendiliğinden çıkmış oluyordu. 20 yıl önceki durumuyla bugünkü hâli arasında bu sayede bir karşılaştırma yapmak da mümkün olmuştur. Özellikle metodolojide olan ilerleme açıkça ortadaydı. 20 yıl önce DDİ denemelerinin çoğu bir yerlere gizlenmiş, birer yüzlerinde bazı şekiller olan kartların tahmin edilmesi şeklinde yapılıyordu. Daha

karmaşık resimlerle olan çalışmalar yeni yeni başlıyordu. 20 yıl önce kompüterlerin, özellikle psikokinezi çalışmalarında bu denli işin içine girebileceğini kolay kolay herkes tahmin edemezdi. Bununla birlikte, bu metodolojik ilerlemeler yanında (1968 konferansına nazaran) 1988 konferansı daha dar ve derinlemesine yaklaşımları kapsıyordu.(Cavanna1970) 1968'de rüyada telepati, değiştirilmiş şuur hâllerinde PSI, hayvanlarda PSI, kart ve resimlerle denemeler daha çok ele alınmışken; 1988'de konferansın hemen tamamını **kompüterize edilmiş rastgele sayı jeneratörünün** kullanılmasında metodoloji, bu cihazla yapılan PK denemeleri, DDİ'de duyum sınırlaması denemeleri gibi konular oluşturuyordu. Bunların dışında göze batan başlıklar arasında tekinsizlik, çocuklarda geçmiş hayat anıları gibi konular da vardı.

Selman GERÇEKSEVER

Kaynak :

ASPR Newsletter, Spring-1989

VAZİFE HALKASI

* Ergun CANDAN *

ELLİ bin sene evvel "**Mu Ülkesi'nin**" Telos bölgesinde Evrensel Hakikatler'in, sanatın ve bilimlerin öğretildiği, bunlarla ilgili fikirlerin alınıp verildiği bir kurum vardı. Bu kurum, bütün dünyanın Anavatanı olan Mu'nun kalbiydi. Orası en büyük mabet ve katıksız hakikatlerin, inisiyasyona girmeye lâyık kimselere, doğrudan doğruya öğretildiği Evrensel bir Ev'di.

Bu Evrensel Ev'de öğretim görevini, Naakaller denilen bilim rahipleri üstlenmişlerdi. **Naakal** kelime anlamıyla dine ait sır anlamına gelir. Bu surları açıklayanlara da **Naakaller** denmiştir.

Naakaller öğretilerini sadece Mu'da değil, kolonilerde de inisiyatif merkezler (bilgelik kolejleri) açarak pek çok yerde öğretmekteydiler. Naakaller'in buralarda bırakmış oldukları kendi öğretilerini içeren yazılar, daha sonraları Doğulular tarafından "Altın Çağın" kitapları diye adlandırılmış, bazı eski uluslar ise bunlara "İlâhî Sırlar" demişlerdir. Bu eski uluslardan biri de Mısır'dır.

OSİRİS DİNİ

Eski Mısır'a Mu Dini Atlantisli bilge **Thoth** tarafından **Osiris Dini** adı altında getirilmiştir.

Osiris yaklaşık 18 - 20.000 yıl önce yaşamış, Mu'daki Naakal Bilgelik Kolejleri'nde öğrenim görmüş Atlantisli bir öğretmendir. Tabletlere göre Atlantis'te doğan **Osiris**, Mu'ya gidip öğretmenlik payesini kazandıktan sonra vatanı Atlantis'e döner ve yaşamını Atlantis halkını aydınlatmaya adar. Atlantis'e çok eskiden getirilmiş, fakat zamanla bozulmuş olan Mu Dini'ni yeniden tesis etmeye çalışmıştır. Büyük çabalar ve zorluklardan sonra gayesine ulaşır. Halk kendisini Atlantis'in ruhanî lideri olarak seçer. Kardeşi tarafından öldürüldükten sonra, kendisine bağlı din adamları isminin anılması için, Osiris'in yaymaya çalıştığı dine Osiris Dini adını verirler. Fakat demin de söylediğimiz gibi bu yeni bir din değil, Osiris'in Atlantis'teki reformu, dejenere edilen Mu Dini'ne yeniden dönüşten ibaretti.

Ölümünden sonra yerine oğlu **Horus** geçerek ruhanî lider olur. Daha sonra, Atlantisli bilge Thoth tarafından 18.000 yıl önce Mısır'a getirilen Osiris Dini'ne Menes hükümdarlığı zamanına kadar başkanlık edenler de hep Horus lâkabıyla anılmıştır.

İlk zamanlar aslına uygun bir şekilde öğretilen Osiris Dini, sonraları dini kendi çıkarlarına âlet eden Mısırlı rahipler tarafından dejenere edilerek, gerçek kıymetini kaybetmiştir.

Geleneksel evren bilimlerinin öğretildiği, insanların tekâmül etmele-ri için gerekli olan değişimlerin tanzim edildiği, yoğunlaşmış bilgi mih-rakları olan bu merkezler; "evrensel ışığın, evrensel zekânın" temas nok- talarıydı.

VAZİFE GÖNÜLLÜLERİ

EVRENSEL Işık için, vazife gönüllüsü olarak yeryüzüne nice varlık- lar inmişlerdir. Her zaman, her yerde beşeriyetin şuurunu açmak, onların tekâmül hızını, devrin icaplarına göre artırmak, toplumların realiteleri- ni yükseltmek üzere vazife gören beşerî varlıklar vardır. Bu varlıklar ge- leneksel bir okulun ebedî muallimleri olarak değişik ırk ve dilde, çeşitli devreler içinde dünyaya enkarnel olup dururlar.

İşte devrinin icaplarına uygun olarak, bilgiyi öğretme vazifelerine de- vam eden bu muallimler, insanlığın ışık gönüllüleridir.

Bunlara Mevlâna, Tanrı Eri der. Dünya gezegeninin solduran, karar- tan, yozlaştıran şartları içinde Bilgi Işığı'nı taşımak, sürdürmek ve alaca karanlığa alışık beşeriyetin gözüne ışık tutmak, Tanrı Erleri'nin ebedî görevidir.

Daha aydınlık bir dünyadan, aslını unutmuş insanlığa yardım etmek maksadıyla, Dünya gezegenine enkarnel olan bu muallimlerden öğren- diğimiz bilgiler, her zaman yolumuzu aydınlatan birer meşale olmuş ve olacaktır.

MADDESEL HAZLARIN TATMİNİ

MADENKİ dünyanın bir okul olduğunu söylüyoruz, o hâlde bu oku- lun bir başlangıcı, bir de sonu olmalıdır.

Hint geleneğine göre, içinde bulunduğumuz devir, "7. Manu"nun devri, büyük Kaliyuga'nın son kısmıdır. Burada dikkatimizi çeken husus, baş- langıçla son arasındaki bir değişim devresi içersinde olduğumuzdur.

Bu husus sadece Hintliler'de değil, bütün ulusların inançlarında ve kutsal kitaplarında mevcuttur. Popol Vuh'tan en son dinin kitabı Kur'an'a varuncaya kadar, hepsinde bu ortak özelliği görmemiz mümkündür.

Peki bu ne manaya gelmektedir?

Bu, külliyen dünya insanının, bir gün; kendi varlığını, kendi öz ben- liğini, kendi aslını bulacağı anlamına gelebileceğini rahatlıkla söyleye- biliriz.

İnsanın kendi varlığını anlayabilmesinden, tanıyabilmesinden daha

Çocuklara Öyküler

Sunan: Yavuz KESKİN

AĞZI SIKILIK

KRALIN biri çok önemli bir seyahat için hazırlıklara girişmişti. Bu konuda kimsenin bir şey bildiği yoktu; ama yine de her kafadan bir ses çıkmakta ve herkes bir tahminde bulunmaktaydı. Kral nereye seyahat edecekti? Herkes işi gücü bırakmış, bu soruya cevap aramaktaydı. İnsanoğlu tuhaftır; kendi sorunlarını çözmekten âcizdir, ama başkalarınınkine burnunu sokmaya bayılır.

Hem kendisinde, hem de diğer saray erkânında hasıl olmuş bulunan bu gerilime (!) bir son vermek ve böylece hep birlikte tekrar huzura kavuşmak (!) üzere nedimlerden biri gözünü karartıp kralın huzuruna çıkvermişti.

Kendisine nedim tarafından yöneltilmiş olan soruya, kral bir başka soruyla cevap vermişti:

-Siz, sır saklamayı becerebilir misiniz?

-Evet, hem de nasıl! Ser veririm, sır vermem.

-Ben de öyleyimdir; sorunuza cevap vermem işte bu yüzden mümkün değildir.

KÖYLÜ İLE KIYMETLİ PEYNİRİ

KÖYLÜNÜN biri, özene bezene hazırladığı mis gibi peynirini kilerine koyarken gözüne birden, dolapların gerisinde gezinen bir fare takılmıştı. "Eyvah!" demişti. "Ya bu fare peynirimi yerse?"

Bunun üzerine derhal bahçeye koşup Koca Tekir'ni yakalamış, büyük bir sevinçle onu da kilere bırakmış ve kiler kapısını da bir güzel kilitlemişti. Akıllı (!) köylünün gönlü rahattı artık, çünkü peyniri emniyeteydi. Koca Tekir hiç kaptırır mıydı peynirini o suratsız fareye?

Aradan birkaç saat geçip de karnı acıkınca, kiler kapısını açıp içeriye giren akıllı (!) köylü nasıl bir manzarayla karşılaşmıştı dersiniz. Manzara aynen şöyleydi: Ortada fareden de, peynirden de eser kalmamıştı; karnı tokluktan davul gibi şişmiş olan Koca Tekir bir köşede horul horul uyumaktaydı.

PORTAKAL

MİNİCİK bir kız çocuğu eline bir portakal almış, yemeğe çalışıyordu. İlk dişleyişiyle birlikte öfkesi birden kabarivermişti. Bunun üzerine portakalı yere fırlatıp şöyle homurdanmaya başlamıştı:

"Aptal meyve! Ne kadar acıymışsın sen! Senin için bir de kalkıp nefis meyve

diyorlar! Halt etmişler!"

Yavrusunun bu sevimli öfkesini görmüş olan baba, onun yanına koşup meyveyi yerden almış ve bir güzel soyduktan sonra şunları söylemişti:

"Yavrucuğum, dış her zaman acı ve kandırıcıdır, öz ise daima tatlı, ferahlatıcı ve doyurucudur. Portakalın ne güzel bir meyve olduğunu ancak kabuğunu soyup yedikten sonra anlayabilirsin."

ÇIKTI!

BATIK ÜLKE MU

Hans Stephan SANTESSON
Fiyatı: 10.000 TL.

TUFAN ÖNCESİ "ATLANTİS"

Edgar CAYCE
Fiyatı: 10.000 TL.

MİSTİK ŞİİRLER

Angelus SILESIUS
Fiyatı: 4.500 TL.

ÇIKIYOR!

İNSANIN GERÇEĞİ "KENDİNİ BİLMEK"

P. D. OUSPENSKY
Fiyatı: 20.000 TL.

KENDİ KENDİNE GEVSEME TEKNİĞİ

Albert MORSEL
Fiyatı: 7.500 TL.

YOGA BİLİMİ

Maryse CHOISY
Fiyatı: 10.000 TL.

Dr. LEE PULOS DERNEĞİMİZİ ZİYARET ETTİ Baştarafı S. 8'de

alırlar. Elleri yanmaz. İşte, bu bir tür zihin terbiyesidir.

L. PULOS: Türkiye'de de var mı bunlar?

Soru: Başka bir grup, demiri kızdırır yalar, yanaklarına batırır. Hiç bir şey olmaz. Bal yalar gibi yalar.

L. PULOS: İnanılabacak gibi değil.

Soru: Niçin? Siz de yürüdünüz ateşin üzerinde...

L. PULOS: Evet, ama o biraz farklı. Dilim beynime daha yakın.

Soru: Hayır, hiç bir farkı yok. Her şey zihinde olup bitiyor. Rufai onu bir kızgın demir olarak değil, bal çubuğu gibi görüyor. Rufailer bunu bir trans hâli içinde yaparlar ve bir zikirleri de vardır.

L. PULOS: Evet, çok ilginç.

(Türkçeleştiren: Selman GERÇEKSEVER)

NEFSANİYET KÖTÜ MÜ?

Ruhi SARUHAN

[N] EFSANİYET, iyi... Ama nefsanîyet iyidir diyerek nefsanî davranmak hiç de iyi değil. Çünkü duraklatıcı... Örneğin, her sabah, hepimiz işimize koşarız. Hep mücadele içinde, dolmuştan otobüse koşar, üzerimize çamur sıçratan sürücüye küfür eder, sıra kapmak için yanımızdakileri omuzlar, pastadan daha da büyük bir parça koparmanın yollarını ararız. Şimdi, kabul edelim ki, sihirli bir sözcük olsun. O sözcüğü mırıldandığımızda en nefis yiyecekler tabağımızda, en şık giysiler üzerimizde belirsin. Dürüstçe hepimiz kendimize soralım: Bu tak dirde hangimiz sabah sabah o sıcacık yatağını bırakır da sokağa adım atar? En önemlisi, niçin, ne amaçla?..Bu durumda tıpkı birer şizofren gibi yerimizden kılmıdayamaz, o sözcüğü mırıldanır, tekrarlar dururuz.

AMAÇLARIMIZIN FARKINDA MIYIZ?

[D] OLABA koşulmuş birer beygirden farkımız yok. Bu beygirin gözleri bağlı, yalnızca dayak yememek için yürür. Ya da önündeki havucu ısırp gövdeye indirebilmek için...

Çektiği suyun tarlayı sulayacağını, bu sayede ekinlerin büyüyeceğini, bunlardan birilerinin yararlanacağını, kendisine de bu sayede bir avuç arpa her nasılsa düşeceğini bilmez. Bir otomatizma içinde yürür, yürür...

Buradan "İktisat Bilimi" doğmuştur, diyebiliriz. Yani üretim ve paylaşım süreçleri-

ni, doktrinleri inceleyen, fakültelerde yıllarca okutulan, üzerinde kafa yorulan bir bilim.

Mikro düzeydeki iktisattan doğmuş "İşletmecilik" ve bunun önemli kollarından biri de "Davranış Bilimleri" başlığı altında toplanmış bir disiplin... Bu disiplin, insan ihtiyaçlarını ve bunların tatmini için süregelen davranışları inceleyerek bu davranışlara nasıl yön verilebileceğini araştırır.

Buna da bağlı olarak "Reklâmcılık" ortaya çıkmıştır. Filân çikolatayı yiyin, güçlenin! Falan kola, işte mutluluk bu! Güvenli yarınlarınız için, mutluyuz, gururluyuz, büyüğüz, arslanız, kaplanız, iyiyiz, hoşuz, tatlıyız, ekşiyiz diyerek önümüze yemler atılır. Biz de bunları afiyetle yutarız. Yani hırslanır, harekete geçeriz.

İYİ NEDİR, KÖTÜ NEDİR?

[N] EFSANİYET kötü mü, demiş-tik... Bir bakalım, iyi nedir, kötü nedir... Eskimolar'ın cehennemi, yani onların muhayyilesindeki cehennem nasıl bir yerdir? Alaska'dan pek çok öyküler aktaran Jack London'a göre, bu cehennem buz gibi soğuk, dondurucu bir yerdir. Ya Arap'ın cehennemi? Hepimiz biliyoruz ki, içinde harlı ateşler yanan, cayır cayır bir yer.

Bir bebeğin dahi tecrübesiz beyniyle ayırt edebildiği iki ana duygu olan haz ve eleme göre, zihinde iyi-kötü kavramları şekilleniyor. Bunlar, koşullara ve bu koşullar altındaki varlığın zihinsel durumuna göre olan izafi kavramlardır.

FAYDALI OLAN NE?

[B]İR de, faydalı-zararlı problemi var. Meselâ sobada ateş var. Biz de ısınmıyoruz. Yani bu ateş, bize fayda sağlıyor. Nasıl? Bizim kontrolümüz altında. Aynı ateş, dışarıda bir yangın demektir. Zarar verir. Aynı örnek bir atom reaktörü ile de verilebilir. Reaksiyon burada kontrollüdür. Aksi takdirde atomik bir patlamadır.

Bu ikileme bir ek yapmak gerekiyor; bir örnekle açıklayalım: Şimdilerde ilaçlar pek güzel ambalajlar içinde. Yutması kolay, tüzeri şeker kaplı, aromatize. Faydaları kesin.

Kinin de faydalı. Sıtmaya birebir. Ama acı mı acı. Zehir zemberek. Hatta dilimize "kinin gibi acı" deyişi yerleşmiş.

Çocuğa kinin yutturmamak meseledir. Tabii istemez. Ama bu acı şeyin iyi geleceğini telkin ederek, bazen tehditle, vaatlerle kandırarak, icabında zorla yuttururlar ve hasta çocuk nöbeti atlatır. Bu duruma göre, kinin iyi mi? Çocuğa sorulacak olursa çok kötü. Doktora göre elzem. Hakikatte ise faydalı.

BİZ NEYİZ?

[N]EFSANİYETİMİZ diyoruz...Peki, biz neyiz? Beden, artı ruh. Nefsanî yanımız hangi unsurdan geliyor? Bedenden mi, ruhtan mı?... Hiç birinden. Beden, artı ruhtan. Bu, üçüncü bir antitedir. Ne nefsanî bir ruh vardır, ne de nefsanî bir ceset.

NEDEN NEFSANİYİZ?

[N]EFSANİYET, maddî çekimle karşı karşıya kalan ve artık bedenli olma hâlini yaşayan varlığın, maddeyi araç değil de amaç olarak almasından doğan hırstur. Bilgisizlikten ve tecrübesizlikten kaynaklanır. Tatbikatlar yaparak bilgilenildikçe bu ihtiyacı da giderilir.

BEDENLİ ÇOCUK UYUYOR...

[B]İR bedene bağlı biz, bir de bedende olmayan biz varız. Bedene bağlı olan, ekseriya bir çocuk ve öyle davranıyor. Dört yaşında tahta geçmiş, yarının hükümdarı olacak bir kral gibi kaprisli, hırslı, şımarık. Mızıldanıyor. Uykusunda altını ıslatıp, rüyasında yüzdüğünü görüp, güya enginlerde kulaç atıyor gibi!

Bedene bağlı olmayan biz ise, sürekli konsültasyon hâlindeki bir hekim gibi. Tesirler aracılığıyla sondajlar yapıyor.

Bunlardan birine bağlı şuur, diğerine ise serbest şuur adını veriyoruz.

YUKARI'NIN AMACI NE?

[B]U çocuğa uykusunda tecrübeler yaptırarak, İlâhî İrade Yasaları'nın o ortamdaki sert duvarlarına vura vura uyanmasını ve yattığı yerden kalkıp müteal amaçlar doğrultusunda üzerine düşecek olanı yapmasını temin etmek...

O büyük bestenin, kalk borusunun sesi, duyan kulaklarda çınlıyor. Bir kreşendo, yani volümü gitgide yükselen melodi hâlinde. Bunu duyan uyanıp işe koyuluyor. Uyuyanlar sabırla bekleniyor. Hatta üzerleri bir baba şefkatiyle örtülüyor. Günaydın diyene, kalk, işe koyul, deniyor. Ve bu sesin iyice yükselip, en sağırların dahi duyacağı zaman geliyor.

YA BİZİM HÂLİMİZ?

[R]ABBENA, hep bana! İki insan karşılaşmaya görsün. Büyük bir olasılıkla ikisinin de zihninden, karşısındakine ne verebileceği değil, ondan ne alabileceği geçiyor.

Mahkeme salonları adam almıyor. Avukatların vaziyeti iyi. Adliyelerde dosyalar yığınla. Her apartmanda dargın, en az iki

komşu. Çok seviyordum, onun için öldürdüm, hâkim bey, yaveleri. Böyle, sürüyle örnek. Gazetelerde, çevremizde, irili-ufaklı.

İKİLİ DENGE

[İ]ki mekanizma var dünyamızda. Hakikatte ikisi de bizler için. Yardım ediyor, bizi gözetiyor. Birinin kanalı vicdan, diğerinin ise nefsanîyet. İki ayrı üniforma giymiş ama, esasen aynı trafik şubesine bağlı iki tür polis. Devasa iki sistem. Âdetâ bir halatın ortasında düğümlemişiz. Hem o çekiyor, hem diğeri. Hangi tarafa meyledeceğimiz bizim elimizde. Sonuç fark etmiyor. Tekâmül ediyoruz. Biri ıstıraplı, ağır, diğeri daha hızlı. Bir memleketten diğerine eşek sırtında gitmekle, uçakla gitmenin arasındaki fark gibi.

Bahsi geçen bu iki sistemden biri bizi yokuşa sürüyor, diğeri yokuşun ne kadar zor olduğundan bahisle, inişin ya da orada duruşun ne kadar keyifli ve rahat olduğunu gösterip ikna ederek, icabında trafik işaretlerini çarpıtarak, akla gelmedik oyunlarla, hilelerle ehliyet sınavını geçmemizi engelliyor, geciktiriyor. Ama iyi de ediyor, çünkü gerçekte sırat köprüsü olan dünyamız, bu hüviyetini, bir sınav alanı olma özelliğini şimdilik bu sayede koruyor.

DÜNYAMIZ DA BİR ÇOCUK SAYILIR

[G]ENÇ bir plânet. Tuzaklı, lâbi-rentli bir lâboratuvar. İşte biz, bu dengesizliğe rağmen -ki biz de bir bakıma yerin çamurundayız, bedenliyiz- ehliyeti alabilirsek, bayağı ağır vasıta ehliyeti sayılır. Sınav koşulları hepimiz için aynı. Torpil yok. Bazılarımız Sebep-Sonuç Yasaları'nın işleyişini bilemediğinden, isyan ediyor.

KARŞIMIZA HEP İKİ YOL ÇIKIYOR

[B]ULUNDUĞUMUZ realite pek tanıdık. Keyifli. Bildik. Giyile giyile artık ayağın alıştığı bir papuç gibi. Altı da delinse, cendere gibi bir yenisini giymek işimize gelmiyor. Onu terk edemiyoruz. İşte, ıstıraplarımızın kaynağını da bu hâlimiz teşkil ediyor.

Birbirimize, bir kardeşimize yardım için pek çok fırsatlarla karşılaşılıyor. Ama menfi tesir mekanizması, bu fırsatları kaçırıcı birtakım mazeretler uydurmamızı sağlayıcı rolü hemen üstleniyor. Biz de, ahırda kaybolan yüzüğünü, daha aydınlık olduğu için kapının önünde arayan Nasrettin Hoca misali, binlerce tevile kendimizi kandırıp duruyoruz.

NEFSANİYETİN BİN BİR SURATINDAN BİRİ

[N]EFSANİYET hem maddî, hem manevîdir. Gurur gibi, kibir gibi, büyülenme, riya ve nekeslik gibi. Kimse-den özür dileyememek, hatasını kabul edememek, iletişim kurmaktan kaçınarak kendini olduğundan farklı göstermeye çalışmak, sevmemek ve sevgiyle davranmamak; vicdana değil nefesine, yani kendine tapınmak, itaat etmek... Zarfın dışıyla uğraşıp içi ihmal etmek gibi.

HER HÂLDE VAZİFELİSİNİZ

[Y]OKSA yalnızca fedakârlık mı ediyorsunuz? Zamanınızdan mı, malınızdan mı, canınızdan mı? Hangisi sizin acaba?

Yoksa, fedakârlık ediyor olduğumuzu dahi düşünmeden, hadiseye pozitif amaçlı bir etkide bulunmayı mı amaçlıyoruz? İster şekerle, ister kinle, hemcinsimiz olsun ol-

masın, bütün varlıklara aynı iyi niyeti göstermeye ve bildiğimizçe yardıma mı çalışıyoruz?

Vicdan realitesinin reaksiyonu vazifedir. Kâinatta aldığımız rolün sorumluluğunu taşıyabilmektir. Herkes ve her şey vazifelidir. Dolayısıyla vazife yaptığı zannıyla kendini tatmin eden birinden, çürümeyi teminle vazifeli bir bakteri daha yararlıdır. Diğerinin vazifesi yalnızca bir olumsuz örneği sergilemektir.

MÜSPET VE MENFİ TESİR VE... BİLGİ

[B] U durumda, müspet ve menfi tesir konileri ve bunların dünyamızdaki tezahürleri olan vicdan ve nefsanîyet, iç içe girişmiş daireler gibidir. Bu girişim alanında kalan bizler, her iki kanaldan da gelmekte olan tesirleri ayırt edemiyoruz.

Bilgi, bu iki dairenin ayrışmasını sağlayıcı etmendir. Bilgi karşısında hangi dairenin içinde kalacağımız veya kalmış olduğumuz ortaya çıkar. Devre sonunun ayırt edici tesirleri bu meydanaadır.

BİZ NE ÂLEMDEYİZ?

[Ç] EŞİTLİ kişiliklerimiz var. Maskelerimiz. Bir sevimli maskeyi çıkarınca alttan bir iblis sırtıyor. Onun da altında kim var acaba? En son kalan ne? Acilen tespit etmeliyiz ki, hâlimize, tavrımıza, hatta düşüncelerimize yön verebilelim. Hakikatimiz yukarıda anlaşılacaksa da, biz bedenli olarak dahi buna en yakın olmak zorundayız. Kendimizi kandırmayıp, olduğumuz gibi görünme cesaretini gösterelim. Riyadan uzak, sevgi dolu, vicdanlı, akıllı ve bilgili birer varlık olalım. Böylelikle niyetlerimize, tahayyülümüze hâkim olalım. Peşin hükümlerimizi bırakalım. Hiç bir zaman olduk demeyelim, olmaya çalışıyoruz diye-

lim.Kozmik ve ruhsal hiyerarşik sistemi öğrenmeye çalışıp, sürekli hatırımızda tutalım. Yani mütevazı olalım.

NEFSANİYETİ KULLANALIM

[N] EFSANİYETİ görebilmek çok önemlidir. Yani sözü edilen maskeleri kabuk kabuk ayıklamak, benliğimize giren sızıntıları bulup açığa çıkarmak. Ve sonra da nefsanîyeti kullanmak... Hem kendimizi, hem de başkalarınınkini. Yukarıda böyle yapıyor. Ama bilgiyle yapıyorlar. Biz de, Yukarı'dan alınmış bilgileri hüsnüniyetle uygulayarak, olayların alacağı yönlerde hız kazandırıcı olabiliriz. Bir ucundan yakalayıp hem kendimizi, hem başkalarını hakikî yönlere sevk edebiliriz. Nasılsa yakalayacağımız bir uç vardır. Önemli olan bunu ele geçirebilmek.

KAHRAMANLIK ÜZERİNE

[B] İR asker düşünelim. Savaşta saklanmış, siperlere korkuyla sinmiş, tek tük havaya ateş etmiş bir korkak... Ama her nasılsa cesurların arasına karışarak bir de madalya almış. Hatta emekli olduktan sonra antikacıları dolaşmış, ne kadar madalya bulduysa alıp takınmış, şişinerek bir hindi gibi dolaşıyor.

Diğeri yiğitçe savaşmış. Hak ettiği madalyayı göğsünde gururla taşıyor. İlk örnekteki savaşçıya gülenler, alay edenler, onun önünde saygıyla düğmelerini ilikliyor.

O da göğsünde pırıl pırıl madalyasıyla tevazu içinde. Dudaklarında mutlu bir tebessüm...

Üçüncüsü, savaşmış ama madalyayı boş vermiş. Bilinçle savaşıp memleketine sessizce dönmüş. Madalyası da yok, ihtiyacı da... Elinde tüfek, hatta daha iyisi, tüfeği de sandığa kaldırmış. Arada bir yağlıyor, temizliyor. Belki seferberlik yine ilân

Devamı S.38'de

Varlığın Gücü, Bulunduğu Ortamın İmkânları Kadar Tezahür Eder...

* Erol KONYALIOĞLU *

Bir çakıl taşı nasıl bir bitki gibi kök salamazsa, filizlenemezse, çiçek açamazsa, meyve veremezse; bir bitki de uçamaz, doğuramaz, yumurtlayamaz, miyavlayamaz. Benzer şekilde, bir hayvandan nasıl maksatlı çaba göstermesi ve şuurlu davranışlarda bulunması beklenemezse, bir insandan da bulunduğu ortamın imkânlarının sınırlılığı yüzünden tanrısal güçlere sahip olması ve bu güçleri kullanması beklenemez.

Siz bir füze kullanacak kadar usta bir pilot olabilirsiniz, ama sizin elinizde sadece bir at arabasının dizginleri varsa, o yüksek bilgi ve becerinizi tezahür ettirmeniz mümkün olabilir mi? Fevkalâde bilgili ve deneyimli bir kompüter uzmanı, dağ başında elektriği bile olmayan bir köyde mesleğini icra edebilir mi? Kendi ülkesinde Karun kadar zengin birinin parası, balta girmemiş bir orman içerisindeki ilkel bir kabileden geçer mi? Geçmez.

O hâlde insan, ne kadar çelimsiz görünürse görünsün, ne kadar azgın bir nefsaniyet içerisinde olursa olsun, ne kadar günah işlerse işlesin, ne kadar şuursuz davranırsa davranırsın, suçlu ve günahkâr olamaz. Zaten dünya insanından mucize falan beklenmiyor; o elindeki imkânları kullansın yeter. İnsan ruhi yönüyle uluların ulusuyorsa, sonsuzlukla boy ölçüşüyorsa, özünde Tanrısal Bilgi'ye sahipse, böyle bir varlığı değil kınamak, ona tapılır. Beden aracı kabaysa, dünya imkânları sınırlıysa, o sistemin maddesi geriyse, insan, dolayısıyla ruh hakkında hükümde bulunmak cüretini hangi makam gösterebilir? Hiç bir makam gösteremez. Mutlak olandan eksik bir şey sudur etmez. O hâlde ruh, mükemmellerin mükemmelidir ve Yaradan da yarattığını yargılama çelişkesine düşmeyeceğine göre, ruh her türlü eksik sıfattan münzehtir.

Ruh, enkarne olduğu ortamın icaplarına uyan şuurlu bir varlıktır. Gücünü, ancak kullandığı beden aracının ve içinde bulunduğu ortamın imkânları kadar tezahür ettirir. Dolayısıyla insan, imkânlarının elverdiği kadardır ve bundan da sorumlu değildir. Katı dünya ortamında çelimsiz bir insanı alın ve daha süptil bir ortama götürün, harikalar yaratsın. Ya da tam tersine, yüksek seviyeli bir maddi bedene enkarne bir varlık, o bedeni bırakıp dünya maddesinden yapılmış kaba bir bedene bağlansın, bakın görün, ne kadar sınırlanır ve daralır.

Aşağıdaki mitolojik hikâye bu durumu ne güzel ifade ediyor:

İndra göğün tepelerinden, yeryüzünde sürüp gitmekte olan hayatı seyretmekteydi. Aniden, bir gölün çamurunda eğlenen bir grup domuz gördü.

Tanrı kendine sordu: "Bu hayvanlar balçığa bulanmaktan ne zevk alıyorlar ki?" Araştırdı ve bu alışkanlık için hiç bir sebep bulamadı. Diğer tanrılara da danıştıysa da, hiç biri buna bir cevap veremediler. Domuzları tekrardan gördüğü ve çok meraklandığı bir gün, bir karara vardı: Diğer tanrılara, bir süre için domuz bedenine enkarne olmak istediğini bildirdi.

Devamı S. 39'da

OKÜLTİZM

Halûk ÖZDEN

ASTROLOJİ

OKÜLT biliminin en önemli dallarından biri hiç şüphesiz astrolojidir ve yıldızları birer varlık olarak ele alıp onların Fizik, Fizyolojik ve Psişik olarak incelenmesiyle ve bunların insan üzerindeki etkilerinin araştırılmasıyla uğraşır. Astroloji eski kehanet bilimlerinden birisidir ve verilerinin günümüzde tamamen kayıp durumda bulunduğu söylenmektedir. Şurası bir gerçektir ki hakikî bir astrolog sadece bilgilerini horoskopa dökerek bundan çıkan sonuçları sıralayan biri değil, aynı zamanda medyum tabiatlı birisi olmalıdır. Yani o, önündeki horoskopyu bir konsantrasyon vasıtası yaparak zaman ve mekân ötesine kayabileceği, dolayısıyla geçmişte olanların gerçek yüzünü ve gelecekte olacakları algılayabilecek ayrıca icaplara göre de bunu uygun bir biçimde aktarabilme kudretinde bilge bir zat olmalıdır. Son gerçek astrolog olarak Nostradamus'un adı zikredilir.

Bu sayfalarda Astroloji gibi çok geniş ve karmaşık bir konunun detaylarına girmemiz olanaksız olduğundan konuyu sadece ana hatlarıyla ele almaya çalışacağız.

ZODYAK

Zodyak, plânetlerin izledikleri yola verilen isimdir. Bu yolu güneş bir senede kat etmektedir. Bunu on iki eşit parçaya (ya da zodyak işaretlerine) ayırırlar ve her bir gezegen sırayla bunlardan geçer. Fakat hızları birbirinden değişiktir. Çünkü gezegenler arasında bir hiyerarşi mevcuttur. Sistemimizin merkezinde Güneş yer alır. Güneşten yola çıkarak sırasıyla şu gezegenlere rastlarız: Güneş, Merkür, Venüs, Dünya, Ay, Mars; sayısız asteroid'ler; Jüpiter, Satürn, Uranüs, Neptün.

Zodyak işaretleri(burçlar)Uzayda, birbirlerine göre sabit bir konumda bulunurlar. Örneğin, Mayıs ayında doğmuş bir çocuğun horoskopunu, astrologlar nasıl oluşturabilmekteydiler? Bunun için gayet basit bir yöntem kullanırlar ve **astrolojik Evlerden** yararlanırlar. Her bir zodyak işareti bir Ev oluşturacaktır. Örneğin Koç burcu 1. Evi, Boğa 2. Evi ve böylece sırasıyla Balık burcunun oluşturduğu 12. Eve kadar sürecektir.

Evlerden her biri temsil et-

tikleri gezegenin konumunu, yapısını, özelliklerini temsil eder bir mahiyettedir. Horoskop çizimi esnasında kâğıttan bir çember yapılır ve bu burçların kaydedildiği dairenin içine astrolojik Evler de yazılır. Yukarıdaki örnekte verdiğimiz doğan çocuğun burcuna ait olan Evin Doğu'ya getirilmesi gerektiğinden, Mayıs ayında doğmuş ve İkizler burcundan olan şahsın İkizler burcuna ait olan Evi Koç burcunun yanına getirilecektir.

Her bir Ev, horoskopun okunmasında özel bir karakter gösterir. Örneğin: 1.Ev Falına bakılan kişinin mizacını, 2.Ev onun maddî menfaatlerini, vs. belirtirler.

Zodyak'ı temsil eden küre dikey ve yatay olarak birer çizgiyle dörde bölünür. Bu her dörtte birlik kısım da kendi içinde üç eşit parçaya bölünerek toplam on iki eşit parça elde edilir ki, bunlara astrologlar "horoskopun Evleri" adını verirler.

Bu on iki Ev, kişinin tüm yaşamı ile bağlantılıdır. Yukarıda bahsettiğimiz ilk dörde bölme işlemi sırasında daireyi ortadan bölen dikey hattın meydana getirdiği doğu yarımküre "yükselen", batı yarımküre de "alçalan" olarak tanımlanır.

On iki evden her birinin bir başlangıç ve bitiş noktası vardır. Başlangıç noktası ait olduğu burcun, bitiş noktası ise kendisinden sonrakinin adını alır. On iki Zodyak burcundan her biri, çocuğun horoskopu yapılırken doğduğu saate ve

doğduğu yerin enlemine göre bu evlerin başlangıç noktalarına konur.

Bu on iki Evin anlamları şöyledir:

Birinci evde, kişinin gelişimi ile ilgili mizacı, karakteri, iyi ve kötü eğilimleri ile ilgili her şey incelenir.

İkincisi paraya yönelik çıkarlarının tümü hakkında bilgiler verir.

Üçüncüsüne, yapacağı küçük seyahatleri, mekân değiştirmeleri ile ilgili bilgi almak için başvurulur.

Dördüncüsü, büyükleri (özellikle babası) ve miras işleri hakkında bilgi verir.

Beşincisine çocuklar, yapılacak işler ve para kazanmaya yönelik teşebbüsleri öğrenmek için bakılır.

Altıncısı, aile hakkında, ailenin çevresinde ve hizmetinde olanlar hakkında, hastalıklar ve mücadeleler hususunda genel bilgi verir.

Yedincisi evlilik Evidir. Burada ayrıca nefretlerin açıklanması, kavgalar, ayrılmalar da ortaya çıkar.

Sekizincide önceden beklenmeyen kazançlar, her türlüşünden elemeler ya da doğal veya şiddetli ölümler yer alır.

Dokuzuncuda bilimsel yetenekler, uzun yolculuklar, dinî eğilimler ve ilahî plândan gelen korumalar ortaya çıkar.

Onuncuda kişinin iyi ya da kötü talihi, sosyal durumu, yükselişi ya da düşüşü belli olur.

Onbirincisi dostların, yardım edenlerin, birleşmelerin, her türden muhafaza edilişlerin belli olduğu evdir.

Onikincisinde her insanın hayatında görülen eprövler, aleyhte konuşmalar, düşmanlıklar, gizli düşmanlar, sürgünler ve esaretler ortaya çıkar.

İyi ya da kötü kehanetler, zodyak işaretleri (burçlar) tarafından oluşturulan Evlerin içine yerleşecek olan gezegenlerin etkilerine bağlıdır.

BURÇLAR

Şimdi de burçlara kısa bir göz atalım:

(21 Mart-21 Nisan) Fedakârlığın sembolüdür. İçgüdülerimizi de sembolize eder. Bu

KOÇ

burçta doğan kişiler zeki, gayretli, enerjik iradeli ve hâkim olma eğiliminde insanlardır. Bunlar eylem insanıdır, boyunduruk altına alınamazlar, kızdırılması kolay ve kavgacıdır. İyi savaşçı olurlar.

(22 Nisan-22 Mayıs) Bereketliliğin ve doğuran güçlerin sembolüdür. Somurtkan ve az konuşan, geç kızan,

BOĞA

ardından şiddetli ve öfkeli duyulara bağlı zevklere düşkün bir karakter, ayrıca da sebatlılık ve titizlik verir.

(23 Mayıs-22 Haziran) Eylemde birliği, birlikten doğan gücü sembolize eder. İlham, teşebbüslerde güç, büyük bir öğrenme arzusu, aktivite,

İKİZLER

imajinasyonu ve akli gelişmişlik, biraz zayıf ve değişken, ancak dürüst ve cömert bir karakter verir. Bazılarına göre bu burç akıl ve ilham birliğini, ardından da bedenlenmiş insanlığın en yüce hâlini temsil etmektedir.

(22 Haziran-23 Temmuz) Gerilemeyi sembolize eder. Zıtlıkları seven ve çelişkili kişiler oluşturur. İnsan-

YENGEÇ

sandaki yansıtıcı kudretlere etkide bulunur ve doğrudan ilhamlı medyumlar meydana getirebilir.

Bu burcun etkisindeki kişiler çekingendirler ve kendi köşelerinde yaşamayı severler. Düşünceli ve hassastırlar. Solgun yüzlü, nazik yapılı kişilerdir, konuşmaları hoş ve zevk vericidir.

(23 Temmuz-23 Ağustos) Kuvvet ve cesaret sembolüdür. Kalbe hâkimdir ve büyük bir bedensel güç ve kud-

ASLAN

retli bir hayat enerjisi verir. Kişiyi cömert ve sempatik yapar. Güçlü, harekete geçirici, kızgın iradeli ve etkileri kolayca yayılabilen, ancak uygulama imkânları fikirlerine nazaran daima daha geride kalan hatipler bunlardan çı-

kar.

Azametli, kararlı, kibirli ve hırslı bir yapıları vardır.

(24 Ağustos-23 Eylül)

Cinsel bakımdan temiz kalmışlığı, masumiyeti sembolize eder. Bu

BAŞAK burçta doğanlar sakin, memnun, tatmin olmuş, inceleme ve öğrenme aşkıyla dolu, gayet iyi organize olmuş bir beyin yapısına ve yüksek zihinsel kapasiteye sahip insanlardır. Başak, ümit ve kendi kendinden memnuniyet hâlini verir. Bilimsel uygulamalara teşvik eder, kolayca kızan bir mizaç verir.

(24 Eylül-24 Ekim)

Adaletin, tedbirin, taksim etmenin ve hakkaniyetin sembolüdür.

TERAZİ İlham, önceden görme ve akıl ile dengelenmiş bir içsel idrak hâli verir.

Bu etkide doğmuş kişiler evrensel kardeşlik ve eşitlik fikirlerine sahiptirler, ancak teoriktirler ve uygulamaya geçmeleri için bu durumdan yararlanıyor olmaları gerekmektedir.

Yüksek mevkilere seyrek olarak gelebilirler; bu da çok ağır başlı, çok dengeli oluşlarından ve büyük tutkularla yüklü girişimleri olmamasından kaynaklanır. Saygı uyandırırılar, doğru olanı seçerler, hiç bir şeyde aşırılığa kaçmazlar ve genel olarak bilgeliğe yakındırlar.

Bu burç ince, iyi tabiatlı, se-

vimli ve tatlı bir fizik yapı verir.

(24 Ekim-22 Kasım)

Hayal kırıklıklarını ve ölümü sembolize eder. Aşk duygularında aşırılığa ve bunu istismar etmeye sevk eder. Sayısız fikirler, projeler ve kavramlar, keskin bir idrak, pozitif bir irade verir.

AKREP

Bu burçtakiler doktor, cerrah, kimyager olarak yükselirler ve mekanik sanatlara yeteneklidirler. Topluca, uzun boylu ve güçlü, bencil, kibirli ve tedbirli konuşan insanlardır.

Bu burçtakiler doktor, cerrah, kimyager olarak yükselirler ve mekanik sanatlara yeteneklidirler. Topluca, uzun boylu ve güçlü, bencil, kibirli ve tedbirli konuşan insanlardır.

(23 Kasım-22 Aralık)

Tabiatın dualitesinin sembolüdür. Spora ve avcılığa yöneltir. Bunun etkisindeki kişilerin kibar ortamlarda belli bir otoriteleri vardır. Organize etme gücü, itaat etme ve yönetme konusunda yetenek verir.

YAY

Bunun etkisinde olanlar çabuk kararlar alırlar, kendilerine çok hâkimdirler; yüzleri güzel, canlı, enerjik, becerikli, mert, cömert, merhametli ve hürriyeti seven sıcağanlı kişilerdir.

Bunun etkisinde olanlar çabuk kararlar alırlar, kendilerine çok hâkimdirler; yüzleri güzel, canlı, enerjik, becerikli, mert, cömert, merhametli ve hürriyeti seven sıcağanlı kişilerdir.

(22 Aralık-21 Ocak)

Günahı sembolize eder. Bu madde esaretinde oluşun da amblemidir.

OĞLAK

Bu burçta doğan kişiler daima yeni projeler kurarlar ve fırsatlar kollarlar. Diğer insan-

larda kendilerine yarar sağlayacak zayıf noktaları bulup çıkarmayı iyi bilirler. İyi konuşmacıdırlar ve ikna edicidirler, ancak samimî değildirler ve verdikleri sözü çoğunlukla tutmazlar. Zor çalışmaları sevmeyen ve ancak kendi çıkarları söz konusu olduğunda enerjik olurlar.

Tedbirli konuşurlar ve hassastırlar, bazen melankolik olurlar, bencildirler.

KOVA

(21 Ocak - 19 Şubat) Hükmün sembolüdür. Maddî olayları ve ilhama ya da içe doğuşa dayalı olan ve duyularla algılanamayan bilimi temsil eder.

Bunun etkisindeki kişiler güçlü kuvvetli, kibar, sevimli, ruhsal, fark edilen insanlardır.

BALIK

(20 Şubat-20 Mart) Çalkantıların, dalgaların sembolüdür; zihinsel bir kayıtsızlık, tam bir tasasızlık hâli verir.

Bu burçta doğan kişiler soluk tenlidirler. Çekingen, sakin ve etki altında bırakılmaya uygun insanlardır.

Yukarıda yazılı olanlar okültislerin, burçların değişik etkileri ve bunlara bağlı insan karakterleri üzerine olan bilgilerinin çok kısa bir özetidir. Pek tabii ki, tüm insanlar bağlı oldukları burcun etkisiyle kesinlikle böyle olacaklar diye bir şart yoktur. Bu tablo bir genelleme mahiyetindedir. Astrolojinin daha detaylı olarak ele alınışında bir çok diğer etkiler de hesaba katılmaktadır.

Gezegenler ile burçlar şu tablo ile gösterilebilir.

	Başlıca Ev (gündüz)	İkinci Derecede Ev(gece)
SATÜRN	Oğlak	Kova
JÜPİTER	Yay	Balık
MARS	Koç	Akrep
GÜNEŞ	Aslan	-
VENÜS	Boğa	Terazi
MERKÜR	Başak	İkizler
AY	Yengeç	-

Burçlar dört adet üçlü olarak da sınıflandırılmıştır ve her biri dört unsurdan birine ait grupta yani Ateş, Hava, Su ve Toprak grubundan birinde gösterilmektedir.

- Ateş grubu : Koç, Aslan, Yay
Hava grubu : İkizler, Terazi, Kova
Toprak grubu : Boğa, Başak, Oğlak
Su grubu : Yengeç, Akrep, Balık

Devamı S. 39'da

BBC TV' SINDE BEDEN DIŞI DENEYİMLER

Bu temsili resimde spirit bedeninin fizik bedenden ayrılıőı görülmektedir. Gümüş bağ da kopmak üzeredir

BBC televizyonunun birinci programında ölüm eőiđinden dönenlerin deneyim ve izlenimleri ekrana getirildi.

Bunlardan birisi olan emekli Binbaőı Derek Scull, 1978'de geçirdiği bir kalp kriziyle Kingston hastahanesi (İngiltere) ağır bakım birimine alınmıőtı, ama durumu "kritik" olarak görülüyordu. Bay Scull, suratında maske olduğu hâlde ilk iğneyi yedikten sonra kendisini biraz rahatlamıő hissetmiőti, ama bundan hemen sonra, o zamana kadar yaőamadıđı bir deneyimi yaőamaya başlamıştı. Başına gelenleri kendisinden dinleyelim:

"Aniden havalandığımı hissettim. Köşede, havada asılı olarak duruyordum. Dönüp arkama baktım, tam altımda, yatağın üzerinde bedenim halsiz yatıyordu. Bulunduğum yerden, bedenimden başka yatağın etrafındaki, içeri girip çıkanları, kırmızı pantolonlu karımı bile görebiliyordum. Evet, kırmızı pantolonuyla yatağımın kenarına oturmuő, bana (bedenime) mahzun mahzun bakıyordu. Bu ilk kalp kri-

zinden sonraki krizde de hemen hemen aynı deneyimi yaőamıőtım. Bu durumlarda vücuttan ayrılan bir şey (Siz ona ne dersiniz deyin, ruh veya başka bir şey...) muhakkak var..."

Ekrandan yansıtılan bu deneyimlerin aralarında da klinik nöropsikolog Dr. Peter Fenwick, yer yer açıklamalarda bulunuyordu. Yukarıdaki olayla ilgili yorumunda adı geçen doktor Şunları söylemiőtir: "Beden dışı ya da lme yakın deneyimler konusuna ilgi, son günlerde tahminlerin üzerinde ve inanılmayacak derecede artmış durumdadır. Bizim de kulağımıza ilk geldiği zaman, bu tür olayların çok nadir olduklarını sanırdık, fakat Şimdi biliyoruz ki, ilgilenen her ülkedeki meslektaőlarımız, memleketlerinde bu tür deneyimler yaşamış vatandaőlarına rastlamaktadırlar. Bu duruma göre, Őuurluluk kafatasıyla sınırlı mıdır? Beynin bir fonksiyonu mudur? Yoksa, çok daha geniş bir şey midir?"

Aynı doktor, Barbara Lambert örneğinden söz etti. Otuz yedi yaşında, dört ocuk annesi bir kadındı. Onun

Devamı S. 39'da

YENİ ÖĞRETİM METOTLARI

- BÖLÜM 2 -

(Geçen Sayıdan Devam)

Nostra'dan Çeviren: Yavuz KESKİN

Bu umulmadık başarı karşısında Lozanov, daha zor sınavlara hazırlanan kişilerle deneyler yapmaya başlamıştır. Yine aynı sonuca ulaşmıştır: Uygun psikolojik şartlar altına sokulmuş olan bir insanın hafızasını güçlendirmek pekâlâ mümkündür. Böylece süjestiyon (telkin bilimi) veya süjestoloji (telkinbilim) süjestopediye analık etmiştir.

1965'de Lozanov'un çevresinde, süjestopedistlerden oluşma bir halka meydana gelmiş ve bu ekip, tek bir gün içinde süjeye 1000 adet yabancı kelimeyi belletme amacını güden seanslar düzenlemiştir. Yirmi iki - altmış yaşları arasındaki farklı mesleklerden 15 kişiye uygulanmış olan ilk testler, bu kişilerin bu bin kelimeyi öğrenmede % 98.08 oranında bir başarı sağladıklarını göstermiştir. Bunun üzerine metodu resmîleştirme yolları aranmaya başlanmıştır. Ancak bu iş pek zor olmuştur.

Bulgar yetkilileri, pedagojik bunalım damgasını çoktan yemiş bulunan bu fenomeni incelesin diye bir komisyon bile kurmuştur. Lozanov bu komisyon üyelerini Sofya'daki bir otelde biraraya getirip onlara kendi öğretim tekniğini bir güzel

anlatmıştır. Etraflıca anlamadıysa bile, en azından ön bilgileri ve temel kavramları öğrenmişlerdir ve bu da ikna olmalarına yetmiştir.

Bunun sonucu olarak da 1971 yılında Sofya Süjestoloji Enstitüsü resmen kurulmuştur. Dr. Lozanov'un yönetimi altında bu enstitü hâlen üç ay süreli yabancı dil kursları vermektedir; haftada altı gün ve günde dört saat esasına göre yürütülen bu kurslarda günlük derslerin ikisi süjestiyona, biri pratiğe, diğeri de öğrenilmiş olan bilgilerin kontrolüne tahsis edilmektedir.

Bu enstitüye girildiğinde hemen dikkati çeken husus, insanı "telkin yoluyla" derse dâvet eden bir atmosferin mevcudiyetidir: sekreterinden odacısına varıncaya kadar herkes süjestopediye inisiye olmuş durumdadır ve herkes, konuşmasıyla ve tavırla orada verilmekte olan öğretimi kolaylaştırmak zorundadır.

Okullarımızda görmeye alışık olduğumuz masalı ve banklı sınıfları orada aramak boşunadır. Dersler, lüks uçak koltuğuna benzer koltukların bulunduğu bir salonda ve gece kulüplerindekine benzer loş bir ışık altında yapılmaktadır; her

tarafıta, konsantrasyona yardım eden renk-ler, yani sarı, turuncu ve kırmızı renkler hâkim. Dikkat sarf etmekten ileri gelen gerilemeleri ve kasılmaları dağıtmak üzere her seans öncesinde Brahms'dan, Beetho-ven'den, Mozart'dan veya Vivaldi'den par-çalar çalınmaktadır. Öğrenciler, söyleneni anlamak ve kendi kendine muhakeme et-mek için kafa patlatmak zorunda değiller-dir. Bir yabancı dili en iyi şekilde öğren-menin yolu, Sofya Enstitüsü'nde, hiç bir

BELLİ BAŞLI SÜGJESTOPEDİ MERKEZLERİ

Telkineğitim (suggestopedie), bu gün dünyanın her yanında uygulanmakta olan bir öğretim yöntemi hâlini almıştır. Bu yöntemi uygulayan belli başlı merkezler şunlardır.

- Moskova Yaşayan Diller Enstitüsü (S.S.C.B.).
- Budapeşte Doğal ve Teknik Bilimler Derneği (Macaristan).
- Iowa City Hızlandırılmış Sügjestif Öğretim Derneği (A.B.D.).
- Devlet memurlarına Fransızca öğ-retmek amacıyla kurulmuş olan, Ottawa Halk Hizmetleri Tekâmül Kursları Başkan-lığı (A.B.D.).
- San Diego Üniversitesi (Kaliforni-ya/A.B.D.).
- Toronto Üniversitesi (Kanada).
- Ludwig Boltzmann Pedogojik Araş-tırma Enstitüsü (Viyana / Avusturya).
- Paris Üniversitesi (Fransa).
- Paris Uluslararası İpnopedik ve Süg-jestolojik Araştırmalar Enstitüsü (Fransa).

şey düşünmemekten ve ruhen sükûnet içinde bulunmaktan geçmektedir.

Lozanov'un belirttiğine göre "Sügjes-topedi, pratik açıdan, hiç bir sınır tanıma-maktadır." Bu öğretim yöntemi, yetişkin-lerin bilgi tazeleme sorunlarına çözüm getirdiği gibi, blok dışı ülke çocuklarının eğitimlerini çabuk ve az masrafla sağlamayı da mümkün kılmaktadır: yine bu yöntemle matematik öğretimi bile yapılabilmektedir.

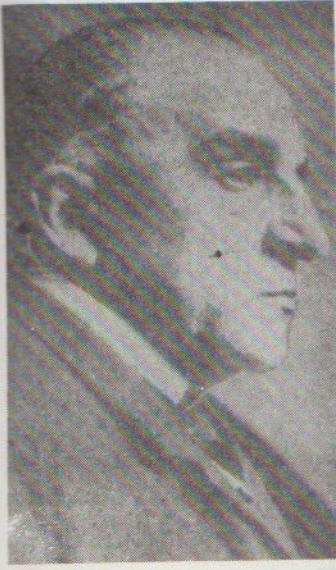
Zora koşulmadan ve hele uyurken öğrenmeyi hangimiz düşlememiştir! Ge-celeyin uyku sırasında bir sürü şey öğrenip ertesi sabah bir bilgi küpü hâlinde gözünü açma olgusu kime imkânsız görünmez ki !

Uyurken öğrenme olgusu gerçekten de herkesin kafasını karıştırmaktadır. Sahi-den doğru mu bu, dedirtmektedir. Evet, doğru ; bu metot bu gün mükemmelen uygulanmaktadır. Her ne kadar ipnopedi deniliyorsa da, aslında, sanıldığıının aksine olarak bu yöntemde ipnoza hiç de yer verilmemektedir; onun yerine doğal uyku tercih edilmektedir.

Aralarında M. Dernet (A.B.D.) ve Prof. Jouvot'nin de (Lyon) yer aldığı en ünlü nörofizyolojistler "uyku" nun değil, "uykular" ın söz konusu olduğunu belirtmişlerdir: Derin uyku ve paradoksal uyku gibi. En kısası olan birincisi, derin uykudur ve ipnopedi işte bu periyot içinde uygulanmaktadır. O sırada kalp daha ağır ve daha güçsüz bir şekilde çarpmakta ve kaslar gevşemiş durumda bulunmaktadır. Sinir sistemi ile bevin de dinlenmektedir.

YABANCI DİL DERSİ

İpnopedi, ta Birinci Dünya Savaşı sıralarında bile gündemdeydi . Amerikan

Soldan sağa: Prof. Charcot, Dr.Chertok, Dr. J-P. Guyonnaud

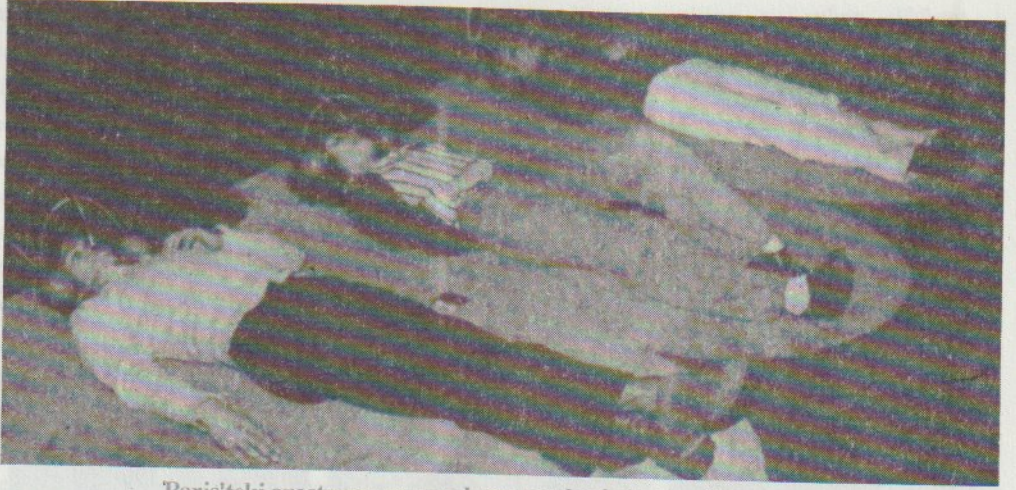
denizcilerine Mors alfabesi uyku esnasında öğretilmekteydi. İpnopediyi metot hâline getirerek deney alanından uygulama alanına aktaran kişi, Kiev Bilimler Akademisi Dilbilimleri Enstitüsü mensubu olan Sovyet filologu Bleiznitchenko olmuştur.

Moskova'da bu maksat için, 1965 yılında, Sovyetler Birliği Eğitim Bakanlığı'na bağlı yüksek ve orta dereceli yabancı diller l aboratuvarı kurulmuştur: İpnopediye dayalı metodolojik ve psikolojik sistemleri kurma görevini yüklenmiŐ ilk bilimsel l aboratuvar budur. Bu l aboratuvar, ipnopedik öğretimin dünyadaki en mugal tacı  meği olarak nitelendirilmiŐtir.

Her oda 13 m² büyüklüğündedir ve iki kişiye aittir. Mobilyası bildiğimiz Şu beylik  ğrenci mobilyalarından farksızdır. Ama buna karşılık, her yatağın baş ucunun yukarısında bir hoparlör asılıdır. Hoparlör ile öğrencinin baş arasında 90cm.'lik bir mesafe vardır.

Sabah seansi 6.15'den 8.45'e kadar, akşam seansi ise 21.00 den 23.05'e kadar sürmektedir. Ders İngilizce ise, öğretmenin banda alınmiŐ sesi, kelimeleri ve deyimleri önce RusŐa, sonra da İngilizce okumaktadır. Öğrenciler de bunları defalarca tekrarlamaktadırlar. Saat 22.15'de yatağa girip, bu kez, o ana kadar öğretilmiŐ olan kelime ve deyimleri iÇeren bir metni dinlemektedirler. Yine bu metni de defalarca tekrarlamaktadırlar, ama bu tekrarı, k ğıda kaydedilmiŐ metne bakarak yapmaktadırlar. Saat 22.30'da odalardaki elektrikler otomatik olarak sönmekte ve iyice ŐartlanmiŐ olan öğrenciler uykuya dalmaktadırlar; o andan itibaren hoparlör 50 dakika daha İngilizce konuşmaya devam etmektedir, ama ses tonu gittikŐe hafifleyerek. İstatistiklere göre 45 dakika zarfında 25 - 40 kelime veya kelime grubu öğrenilmektedir.

Bir eserinde Jean Lhermit'de Şu

Paris'teki araştırma ve uygulama merkezinde bir eğitim seansı

satırlara yer vermiştir: "Uykunun fizyolojisi hakkında ancak şöyle bir zan sahibi olunabildiği zamanlarda, ipnoza, hemen hemen olağanüstü bir tezahür gözüyle bakılabiliyordu; uykular sorununun sırrına bu gün de tam anlamıyla vakıf değiliz, ama buna rağmen, kısmî veya ipnotik diye adlandırdığımız uyku türleri bizi yine de hayretlere düşürmemektedir; bunu kabul etmemiz gerekir. İpnotik hâlleri normal uykudan ayıran en büyük fark, normal uyku esnasında şuurun, dış âlemle olan ilişkisini hemen hemen keser gibi olmasıdır; ipnozda ise, süje, realitenin belli bir kısmıyla ilişkisini sürdürmektedir."

Charcot gibi gerçek bilim adamları ipnoz ile, ipnozun pratikteki etkileri üzerindeki araştırmalarıyla ün yapmışlardır. Diğerleri de onun izleri üzerinden yürümüşlerdir: Dr. Barrucand, Dr. Chertok, Dr. Guyonnaud ve Dr. Rager, ipnozun, şuur hâlinde de, hareket ve duyum fonksiyonlarında da herhangi bir değişime yol açmadığı için, hiç de tehlikeli bir şey olmadığını âdeta koro hâlinde ifade etmişlerdir.

Pedagojinin hizmetine sokuluşunun hikmeti budur işte.

İpnozopedi, "tespit yoluyla ipnoz" diye de anılan yumuşak bir tıbbî ipnoz türünü içermektedir. Bu ipnoz türü, hafızasının gücünü artırmak ve kötü alışkanlıklarından (alkol, tütün ve hap alışkanlıkları gibi) kurtulmasını sağlamak üzere süjenin dikkatini yoğunlaştıracak güce sahiptir. Bu tekniğin uygulanabilmesi için bir ipnotizma uzmanının devreye girmesi şarttır. Bu teknikte, uzman, telkine mahsus kelimeleri ağır ve monoton bir tempoyla söylerken öğrenci onu dikkatle izlemektedir. Öğretmenin fonksiyonu, dersi hazırlamak ve öğrenilenleri kontrol etmektir; hiç bir surette ipnoz seansına burnunu sokmamalıdır. İpnopedinin tek kusurlu yanı, kitle eğitimine kesin şekilde kapalı oluşudur. Üstün yanı her derse uygulanabilir oluşu, normalin üstünde sonuç elde etmeyi mümkün kılışı ve öğrenciyi sınav öncesi tasalarından kurtarışdır.

Budapeşte Nöroşürjik Araştırmalar Enstitüsü'nde, telkine dayalı öğretim me-

Devamı S. 40'da

ZITLARIN DENGESİ
VE
İKİLİĞİN BİR OLMASI

❄️ "İYİLİĞİ ve kötülüğü yapan bir mi, yoksa iki şey midir?" diye sordular. Karşılık: Düşündükleri sırada, münazara hâlinde bulduklarından, mutlaka iki olmalıdır. Çünkü bir insan kendine muhalefet edemez. İşte bu bakımdan kötülük iyilikten ayrılamaz. İyilik de kötülüğü bırakmaktır. Kötülük olmadan, kötülüğü terk etmek imkânsızdır. Yani bu iyilik, kötülüğü bırakmak demektir. Eğer kötülük etmek saikası olmasaydı, iyiliğin terki olmazdı. Öyle ise fail iki değil birdir.

❄️ SEVİLEN, hoşça giden şeyler, hoşça gitmeyenlerden ayrı değildir. Çünkü sevilenin zıddı olan sevilmeyen, hoşlanılmayan olmadan hoşça gidenin olması imkânsızdır. Sevilen, hoşça gitmeyenin zevali demektir ve hoşça gitmeyen bir şey olmadan da onun zevaline imkân yoktur. Sevinç, kederin yok olmasıdır. Keder, keder olmadan yok olmaz. O hâlde fail birdir ve bir olur; parçalar ayrılmaz.

❄️ ARIFI kötöleyen, gerçekte arifin iyiliğini söyleyendir. Çünkü, arif kendisinin kötülenmesine sebep olan o sıfattan kaçır ve onun düşmanıdır. Bu bakımdan o sıfatı kötöleyen, arifin düşmanını kötölemiş olan ve arifi övendir. Çünkü arif böyle bir kötölemeden kaçır; bunu yapan ise övülmüş bir insan olur. Eşya zıddı ile belli olur. Arif bilir ki, benim düşmanım beni kötöleyen değil, beni kötöleyen, benim düşmanımın düşmanıdır. Ben şenim, neşeliyim, etrafımda bir duvar var. Duvarın üzerinde birtakım dikenler vardır. (Dışarıdan) Geçenler bahçeyi görmezler, sadece duvarın üstündeki süsü görüp, onu kötülerler. Şu hâlde bahçe buna niçin kızsın? Bu kötölemenin zararı, yalnızca bahçeye girmek için duvarla uyuşması gereken kimseyedir. Halbuki, o kimse de duvarı kötölemekle bahçeden uzak kalıyor. Şu hâlde kendisine kötülükte bulunmuş ve kendini helâk etmiş olur.

❄️ İNSAN için ancak iki hâl mevcuttur, üçüncüsü yoktur. Ya ister veya istemez. Bu tamamıyla istememek vasfı, insanın vasfı değildir. Böyle olan kimse kendinden boşalmış, yok olmuş ve kalmamıştır. Çünkü böyle olmasaydı, insanlık vasfı onda mevcut olacağından, o vakit ya ister veya istemezdi. Ulu Tanrı onu mükemmel etmek ve tam bir şey yapmak istemiştir. Bundan böyle onda öyle bir hâl meydana gelir ki, oraya artık ikilik ve ayrılık sığmaz. Tam bir kavuşma (vasl) ve birlik olur. Çünkü bütün zahmetler, sıkıntılar, üzüntüler, bir şey istediğin zaman olmayınca meydana geliyor. Bir şey istemezsen ürünü de kalmaz.

❄️ **O'NUN** yanında iki ben sığmaz. Sen "Ben!" diyorsun; O da "Ben!" diyor. Ya sen öl, ya O ölsün ki, bu ikilik kalmasin. Fakat O'nun ölmesi imkânsızdır. Bu ne hariçte, ne de zihinde mümkün olur. Çünkü O ölmeyen bir diridir (Hay).

O, o kadar lütufkârdır ki, imkân olmuş olsaydı senin için ölürdü. Fakat madem ki O'nun ölümü imkânsızdır, o hâlde bu ikiliğin yok olması ve O'nun sana tecelli etmesi için, sen öl.

İki canlı kuşu birbirine bağlarsan, aynı cinsten oldukları için, iki tane olan kanatları dört tane olduğu hâlde uçamazlar. Çünkü ikilik mevcuttur. Halbuki buna ölü bir kuşu bağlarsan uçar. Zira ikilik kalmamıştır.

❄️ **BÜTÜN** insanlar Tanrı için çalışırlar, O'nun işini görürler, fakat pek tabii, Tanrı'nın bu işteki maksadını bilmezler. Bu işi yapmaktaki gayeleri, düşünceleri başkadır. (Meselâ) Tanrı dünyanın kalmasını ister; onlar şehvetle meşgul olurlar. Bir kadınla kendi zevkleri için yaşarlar. Buradan bir çocuk hâsıl olur. Böylece, kendi zevkleri ve lezzet almaları için bir iş görürler ve dünya bizzat bununla kalır, karar bulur. Hiç de o niyetle yapmadıkları hâlde, gerçekte Tanrı'nın kulluğunu yerine getirmiş olurlar. Bunun gibi mescitler yapar; kapısı, duvarı ve tavanı için o kadar para harcarlar. Halbuki onun değeri kıblededir ve maksat kıbledir. Onların maksadı bu olmakla beraber, yine kıblenin değeri, büyüklüğü artmış olur.

❄️ **GERÇEKTE**, cezbeden birdir, fakat sayılı görünür. Görmüyor musun, bir insanın türlü türlü, yüzlerce arzusu vardır: "Tutmaç isterim, börek isterim, helva isterim, kızarmış et isterim, meyve isterim, hurma isterim." der. Bu söylediği ve saydığı şeylerin aslı birdir ve o da açlıktır. Açlık bir tek şeydir. İnsan birinden doyunca: "Bunların hiç biri istemez!" der. O hâlde anlaşılmiş oluyor ki, on ve yüz sayıları yoktur; sadece bir vardır.

❄️ **MEVLÂNÂ** buyurdu ki: Siz dini nasıl bir yapacaksınız? Bu ancak kıyamette bir olur. Burası dünya olduğuna göre bu imkânsızdır. Çünkü burada, her birinin çeşitli dileği ve isteği vardır. Burada bir olamaz ve bu, ancak kıyamette mümkün olabilir. Orada hepsi bir olur, hepsi aynı yere bakar ve bir tek kulak, bir tek dil hâline gelirler.

❄️ **BİRİSİ** bir şey kaybetmiş. Sağda, solda, önde ve arkada arıyor. Bulduğu zaman ne sağı ne solu, ne önü ne arkayı arar. Bunların hepsi bir olur. Kıyamet gününde nazarlar birleşir. Diller, kulaklar ve duygular bir olur.

❄️ **KIYAMET** gününde hepsinin işi Tanrı'ya düşer. Yani, hepsi Tanrı ile meşgul olur ve hepsi bunda birleşir. Bunun gibi, dünyada herkes bir işle uğraşır. Kimi kadın sevgisiyle, kimi mal toplamakla, kimi kazanmak, kimi de bilgi elde etmekle uğraşır; bunlardan birinden zevk alır ve hoşlanır. Hepsi de: "Benim dermanım, saadetim ve huzurum bundadır." der ve ona inanır. Bu da Tanrı'nın bir rahmetidir. Çünkü insan, o sevdiği şeye gider, onu arar, bulamayıp geri döner, bir zaman bekler ve kendi kendine: "Bu zevk ve rahmet aranılmaya değer, belki ben iyi arayamadım, tekrar arayayım." diye, yeniden ara-

Yaşanmış

RUHSAL

DENEYİMLER

ÖLMEK YA DA ÖTE ÂLEMDE DOĞMAK

✱ Sandra K. MILLER ✱

16 MAYIS 1987'de sabaha karşı 1.30 civarında oğlum Mark korkunç bir araba kazasında öldü. Kennewick'te yaşıyorum, o ise Prescott'ta.

O akşam bir huzursuzluk hissediyordum. Uyku da tutmamıştı. Önce okumaya, sonra TV izlemeye çalıştım, ama hiç birine konsantre olamıyordum. 1.30'dan sonra huzursuzluk duygusu beni terketti ve yatıp uyudum.

Bir buçuk saat sonra telefon çaldı. Horlaya horlaya uyuyan kocam Tom, telefonun daha ilk çalıştığında uyandı ve cevaplamak için oturma odasına geçti. Telefon hattının öbür tarafında hiç birisi yoktu. Sinirlenerek "Fişini çek." dedim. Kocam "Tamam." dedi ve yatağa döndü. Bir dakika sonra telefon tekrar çaldı. O anda bir önsezi içerisindeydim. Tom "Nick seni arıyor. Ağlıyor.

Seninle konuşmak istiyor." İstiraplı bir sesin hiç kırıarak "Anne" dediğini duyudum.

"Nick, Nick, yoksa Mark mı?" dedim. Sorularım hızlı bir biçimde geldi. Düşünmek zorunda değildim. Biliyordum.

"Evet."

"Öldü mü?"

"Evet."

"Bir araba kazasında mı?"

"Evet."

"Prescott'ta mıydı?"

"Evet."

"Bir köprüde miydi?"

"Nasıl bildin?" diye sor-du. Gözyaşlarına rağmen sesinden şaşkınlığı belli oluyordu.

Nick'in yaşadığı Hastings'e gitmek için gerekli hazırlıkları yaptım. Orada cenaze konusunda tüm kararları vermiş olan önceki kocamı buldum. Mark ile 5 yıldır konuşmuyordu. Bu onun kendi kararıydı. Mark'ın çok günahkâr bir

olduğunu düşünüyordu.

Bir araya gelen bütün bu olaylardan sonra teselli bulmaz bir hâldeydim. Mark'ın iyi olduğunu belirten bir işaret göndermesi için, Tanrı'ya yalvardım.

Cenazeden önceki gece rüyamda hamile bir kadını doğurduğumu, doğumdan birkaç dakika sonra çocuğun, kendisini sardığım battaniyeyi açıp ayağa kalktığını ve yürüdüğünü gördüm. Rüyamda "Bu çocuk bir dâhi." dedim.

Sonra garip bir şey fark ettim. Çocuk bir insan evladı gibi değildi; çok mükemmeldi. "Bu da ne demek?" diye merak ettim. Birdenbire gözüm çocuğun ve henüz doğurduğum kadının biraz ötesindeki bir noktaya takıldı. Hoş, narin bir kadın gülümseyerek bana bakıyordu.

Uyanır uyanmaz anladım. Oğlum Mark mükemmel bir şekilde öte âlemde doğmuştu. Her nasılsa be-

nim aracılığım ile bu dünyada bir süre konaklayarak bilgelik kazanmıştı. Bir başka ifadeyle bizler, başkalarının kaderlerine iştirak etmekteyiz.

Cenaze törenleri beni hep perişan eder. Papaz, eski kocamın verdiği yazılı bir ifadeyi okuyordu. Uzun uzun, sözümona Mark'ın hayattaki hatalarının bağışlanması dileniyordu. Annesi olarak adımın geçmesinden başka benden bahsedilmedi.

Mezarlıkta kendimi daha fazla tutamadım ve herkesin duyacağı şiddetle papaza:

"Bu çocuğu sevdim ve o-

nunla gurur duydum." diye haykırdım. "Ve bugün gömdüğüm ilk doğumum olan oğlum hakkında artık kötü bir şey duymak istemiyorum." dedim.

Büyük bir huzur hissetmiştim. Garip ama, sevinç gibi bir şey duyuyordum.

O sırada birisi, bir kartalın süzülerek yükseldiği, döndüğü ve kaybolduğu göğe işaret ederek, "Bak!" dedi. Oğlumla beraber bir gümüş kartal gömmüştüm; Nick onu kasketin içine koymuştu.

Daha sonra Mark'ın arkadaşlarından biri, "Çok tuhaf!" dedi. "İki hafta önce Mark'la tekrardoğuş hak-

kında konuşuyorduk. Ne olarak geri gelmek istediğini sorduğum zaman, o 'Bir kartal olarak.' demişti."

Daha sonra Nick'in evinde öteki çocuklarım, kocam ve Mark'ın arkadaşlarıyla toplanmıştık. O sırada telefon çaldı. Bir arkadaşım heyecanla: "Bir kartal gördüm!" dedi. "Hemde tam Nick'in evinin üstünden geçti."

Onu Mark'tan gelen ve tanıyacağımızı düşündüğü bir işaret şeklinde kabul etmek hoşuma gidiyor.

(Ocak 1988 sayılı FATE' den Çeviren: Rifat KARSLI)

SON UÇUŞ

✱ Eleanore PAGE ✱

Babam Thomas Hogan'ı Queens'te gömdükten sonra sabah saat 3'te ön kapı hızla çarptı ve yemek odasındaki büyük ayna yere düştü. Ama ne kırıldı, ne de çatladı.

Babam pek sevdiği meyhanesinden sabaha karşı saat 3'te eve geldiğinde, kapıyı hep böyle hızla çarpardı. Annem Ruth Hogan, bir gün aynayı düşüreceğini söyleyerek sık sık şikâyetle bulunurdu. Fakat aynaya hiç bir şey olmamıştı; hiç değilse şimdiye kadar.

70 yaşındaki dedem William O'Shea ve ben korkuyorduk, ama gene de birlikte merdivenlerden a-

şağı inmeye başladık. Mutfaktan bodruma açılan kapının kapandığını ve merdivenden inen ayak seslerini duyunca durduk. Merdivenlerden inmeye devam ettik, aynayı gördük, bodrum kapısına gittik fakat bir şey duyamadık. Kapıyı kilitledik ve bundan sonra yapılacak şeyler için günün ışmasını beklemeye karar verdik.

Önceki yıl, 4 Ocak 1948'de annemin kendini asarak intiharından sonra, babam bodrumda uyunmayı tercih etmişti. 46 yaşındayken o da 18 Haziran 1949'da kendini asmıştı.

Ertesi sabah dedem ve ben araştırmamıza devam

ettik. Oraya sinmiş olan ölümün tuhaf kokusunu hissediyorduk. Bodrumdaki yatak odasının iki penceresini kontrol ettik; kapalıydılar. Çamaşır yıkama kısmındaki pencere de kapalıydı. Birbirimize baktık ve unutmaya karar verdik.

Aynı gün öğleden sonra kontrol ettiğimiz, o bodrumdaki yatak odasının pencerelerine bir şeyin vurduğunu duyduğumda küçük oğlum Kenneth ile arka bahçedeydim. İçerden camı kırmaya çalışan oldukça büyük bir kuş görünce şaşırıldım. Dedeme seslenerek aşağı inmesini ve arka kapıyı açmasını

ÖLÜM YOLCUSUNA

Varlık:Kemal Yolcusu
Tarih:26/4/1953

YOLCU, dur! Nereye koşuyorsun böyle? Söyle?

Telâş içinde hangi diyarlara gidiyorsun?

Nereye sahip olmak için acele ediyorsun?

Gideceğin yer hakkında bilgin var mı?

Bu meçhul yolculukta sana en lâzım olanı tedarik edebildin mi?

Halbuki fani bir ömür içinde avare dolaştığın yollarda bile "lâzım olur" endişesiyle, beraberinde bir sürü manasız ve hüviyetsiz şey taşımıştın.

Bu hakikî yolculukta ise niye bomboşsun?

Hayattan dönüşünde tabiat kanunlarının seni çırılçıplak bırakacağını hiç düşündün mü?

O hâlde kendini koruyacak neye sahipsin şimdi?

Karlı dünyalarda çocuklar oynarlar, karlar içinde kardan adamlar yaparlar. Bu ancak kar mevsiminde kabil olur. Karlar eriyince adam da ortadan kaybolur. Tabiat kar mevsimi gibidir. Ayrılırken, verdiğini en küçük zerresine kadar geri alır. Sen de giderken, malik

olduklarını onun kesafetine terke mecbursun.

Hiç bir şeyi öbür tarafa geçirmeye muktedir olamayacaksın. Hatta onun içinde tanıdığın kendi hüviyetini bile!

Bak, artık düşünebiliyorsun. "Tabiat geri alacak olduktan sonra, malik olduklarımı bu kadar büyük bir cömertlikle bana niçin veriyor?" diyorsun, değil mi?

Düşün ki, sen de ona verdin. Onu şekillendirdin, manalandırdın, tezyin (1) ettin. Sen de giderken ona kendinden, hakikî varlığından ne bırakabiliyorsun ki?!...

O hâlde ikiniz de haklısınız.

O cömerttir. Ama yalnız kendi ikliminde, kendi mevsiminde. Tıpkı kar gibi. Çerçevesini aşanlara, onu terk edenlere hiç bir şey hibe etmez. Cömertliği ancak muhtevası içindir.

Senin de elbet bir gayen ve bu gayenin icap ettirdiği vazifen vardır.

O vazife, tabiatın maddesini kullanırken onun sana hazırladığı imkânlardan istifade ederek müstakbel hayatlarının karanlık yol-

larını aydınlatacak ışıklar istihsal (2) etmektir.

Madde kâinatı onun ışıklarını yakamayanlara sonsuz bir zulmet (3) girdabı olur. Bu ışıklar ancak ve ancak iç âlemin kıvılcımlarıyla yanar.

İç âleminde bir zerre kıvılcım biriktirmemiş olanlar bu nurdan elbette ki nasipsiz kalırlar.

* * *

Vakit erkendir yolcular!

İçinizi kıvılcımlandırınız. Ruhunuzun bütün ampullerini yakınız. Kendi derinliğinizde nurdan bir âlem yaratınız. O âlem ebedî yolculuğunuzda size ışıktan bir rehber olsun. Ve öteki ışıkların (madde kâinatı ışıkları) manasını da bir ışık lisanının bütün vuzuh (4) ve belâgatı (5) ile size izah edebilsin.

İçinizin aydınlanması lâzımdır. İçinizin aydınlanması, melekele-
rinizin inkişafı ile mümkündür.

Ruhunuz katmerli bir güle benzer. Onu saran yapraklar vardır. O yapraklar melekelerinizdir. Onları renklendirmeye, aydınlatmaya ve bir ahenk içinde inkişaf ettirmeye çalışınız ki, o renkler

size büyük yolculuğunuzda çeşitli hakikatleri gösterebilir.

O armoni size madde kâinatının intizamını hissettirsin.

O aydınlık ise mevcudatın ihtişamını ve o ihtişamı ile yaldızlanan varlığınızın manasını size aksettirsin.

Ve siz ancak o zaman bu tekâmül okyanusunun koynundaki esrarı çözerek, iyinin, güzelin, rengin ve ahengin derinliğine ulaşmış olursunuz. **Hayatı ve ölümü elinizde, varlıkları da emrinizde tutabilirsiniz.**

Ve nihayet siz, her şeyin hakikî manasına ulaşabilmek emeliyle çözmeniz için tertiplenen kâinat muadelesini (6) hâl yolunda meseleler katetmiş bulunursunuz.

İşte bu bilgi sellerinin içindeki akış, sizi, tekâmül yolunun yüksek kademelerinin kendine has ilâhî huzuru içinde saadetlerle örter.

- (1): Tezyin : Donama, bezeme, süsleme.
(2): İstihsal: Üretmek, elde etmek.
(3): Zulmet : Karanlık.
(4): Vuzuh : Açıklık.
(5): Belâgat: Bir şeyde gizli olan derin anlam.
(6): Muadele: Denklem, anlaşılmaz iş.

VAZİFE HALKASI Baştarafı S.11'de

önemli bir problem olamaz. Fakat günümüzde insanların itibar ettikleri en büyük meziyet, çeşitli ödüllerle taltif edilmek veya bu ödülleri almaya çalışmaktan ibarettir.

Bu yüzden de insan, dışsal insan hâline gelmektedir. Bunun sonucu olarak da dış insanla, iç insan sürekli birbirlerinden uzaklaşıp gitmektedir. Oysaki insanın en büyük uğraşısı iç insanla olmalıdır ve olacaktır da. Bugün olmazsa, yarın, yarın olmazsa, öbür gün ama bir gün mutlaka olmak zorundadır.

Devam edecek

BİYOLOJİ ve TIPTA ZAMAN KAVRAMI

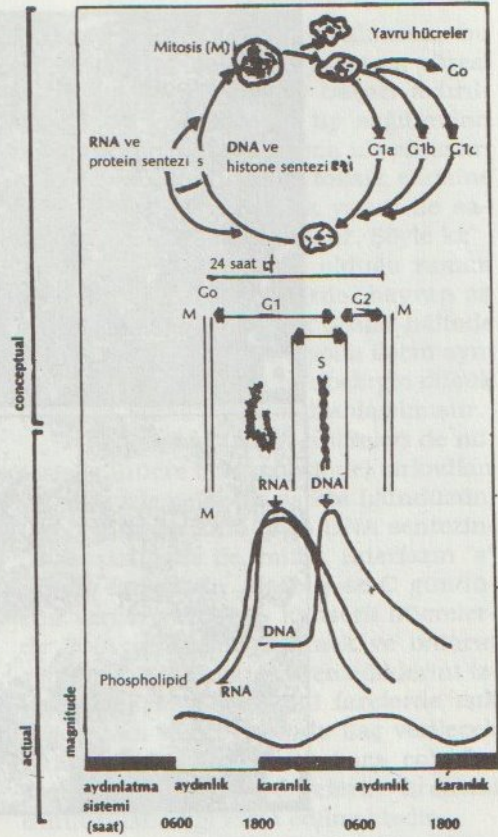
* Prof Dr. Eşref DENİZ *

(Geçen Sayıdan Devam)

Free - running Sistem

TÜM canlılarda "free-running" denen bir bağımsız yaşama sistemi vardır. Bunu, çevresel etkilerden bağımsız düşünmek gerektiği kanıtlanmıştır. Bazı bitki örnekleri güneş ışığı ve havadan izole edilerek karanlık bir yerde saklanırsa yapraklarının yine de periodik hareketlerini, davranışlarını sürdürdükleri rodentlerin deneysel olarak gözleri kör edilerek ışık-karanlık konusu dışına çıkarıldıkları veya aksine sürekli ışıkta tutuldukları zaman corticosteron ve diğer değişkenlerin ritimlerini devam ettirdikleri saptandıktan sonra canlıların yapısında, sözü geçen özelliklerin korunup sürdürülmesi açısından bazı endogen ve kalıtsal faktörlerin var olduğu anlaşılmıştır (Free-running Sistem). Bu ritimlerin fazları çeşitli faktörlerle etkilenebileceği gibi bunlar bazı kimyasal uyarıcılara belli biçimde direnç de (rezistans) gösterebilmektedirler.

Free-running Sistem özellikle ısıdan etkilenebilmektedir. Bu sistem mekanizması ve senkronizasyonu, doğadaki organizmaların içinde buldukları ve tedrici olarak değişen çevre koşullarına uyabilmelerini sağlamak amacıyla yönelik ideal bir sistemdir. Gerçekten, insanın ani değişen çevre koşullarına kendini adapte edebilmekte

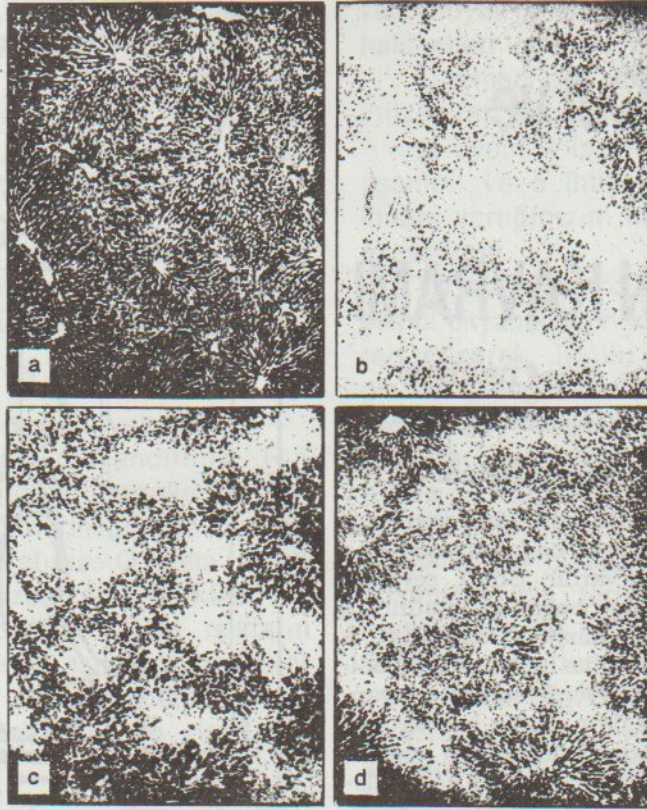

Fare karaciğerlerindeki değişik hüresel olayların sirkadian period ve sonuçları: Radyoaktifle işaretlenerek phospholipid, RNA ve DNA sentezi saptanmıştır. Glikojen miktarı ve aydınlık karanlık değişimi etkisinde oluşan mitoziz sayısı da gösterilmektedir. (Haus'dan

kullanmak zorunda kaldığı yine aynı mekanizmadır. Bunun sonucunda, bir internal (iç) desenkronizasyon periodu da ortaya çıkabilir. Internal desenkronizasyon bazı epilepsi (sara) gibi hastalıkları karakterize eden periodik epizodların açıklanabilmesinde biyolojik bir anlam taşımaktadır.

Biyoritimlerin Mekanizması

MEMELİ hayvanlarda tüm ritmik değişiklikleri kontrol edecek bir regülasyon merkez bulunamamıştır.

Saat 06.00 ile 18.00 arasında ışıktaki, 18.00 ile 06.00 arasında karanlıkta tutulan Rat'larda hepar (karaciğer) glikojeninin histolojik tablosundaki sirkadian varyasyonların görünümü (a) saat 06.00'da heparda toplanan maksimal glikojen, (b) saat 22.00'de minimal glikojen miktarını, (c) glikojenin tahminen saat 14.00'te boşaltılmaya başladığını göstermektedir; (d) boşaltma hepar lopcuklarının çevresinde başlamaktadır (Mayersbach'dan).

24 saatlik sirkadian periodun belli yönlerinin adren ve hipofiz bezi tarafından kontrol edildiği anlaşılmış ve ayrıca Halberg Adrenal cortex siklusunun, insanın günlük rutin işlerine uyabilmesinde ciddi fonksiyona sahip olduğunu öne sürmüştür. Çünkü, adren, invitro büyütülürse (kültürü) yapılırsa, salgısına devam ettiği ve birçok sirkadian ritimlerden sorumlu olduğu görülmüştür.

Tek hücreli (unicellular) hayvanlar düzeyinde sirkadian fenomenlere bir merkez regülatör aramak amacıyla pek çok girişimler yapılmıştır. En son bulunan bir yaklaşımcı hipotez de başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Bu da, hücre mem-

bran yapısında sirkadian osilasyonun üretildiği ön yargısıdır. Buna paralel olarak invivo ve invitro olarak insan eritrositlerinde sirkadian enzim ritimlerini demonstre edebilmişlerdir. Bir canlının ritmik osilasyonları bir yönetici osilatör veya bir osilatörler topluluğu tarafından mı idare edilmektedir, yoksa sirkadian olmayan bir biyokimyasal osilatörlerce mi yönetilmektedir? Sonuç olarak bazı araştırmacılar sirkadian ritimlerin endogen (içsel) özellikte olduğu, diğerleri ise sirkadian ritmin birçok external (dışsal) güçlerin bir etkileşimi (interaction) ile meydana getirildiği kanısındadırlar.

Circadian Ritmden Başka Örnekler

İNSAN derisi, epidermis katında hücre bölünmesi (division) ritmik değişiklikler göstermektedir. Derideki hücre bölünmesi ve üremesinin çoğu geceleyin olmaktadır. Rodentlerde kemik iliğindeki DNA sentezlenmesi ile Leukemia (lösemi) ve kemoterapi veya radyoterapi arasında ritmik bir ilişki görülmektedir.

Bir dokunun (textus) yapısal komponentlerinin de bir sirkadian ritim çerçevesinde oluştuğu saptanmıştır. (Şekil: 3) de rat heparında (karaciğer) glikojen (glycogen) aktivitesinin histolojik (dokusal) tablosu biyomorfoloji, sirkadian, ritm ve biyokimyasal değişiklikler ile yanyana gösterilmiştir. Glycogen sentezi ve harcanması işi organizmanın zamansal (temporal) organizasyonuna bağlıdır. Karaciğer karanlıkta en çok glikojen sentezlemekte ve aydınlıkta ise bunu harcamakta, tüketmektedir (fare denemeleri). Son yıllarda insanın kendi biyoritimlerini kendisinin devamlı ölçmesiyle normal ritimlerle, hastalıklar arasında diagnoza yarayacak kriterler ortaya konmaya başlanmıştır (autoritmetrie). Örneğin, bir kimsenin biyoritimleri değerlendirilerek hipertansiyon tanısı konulabilmektedir. Bu değerlendirmeler için Kosinor (Cosinor) denenilen ve zaman verilerinin (ritim) en iyi değerlendirildiği bir teknik geliştirilmiştir (Şekil: 1).

İnsanın ve tubbin geleceği için kronobiyolojiden yararlanma olanakları: Değişik ilaçların ve diğer faktörlerin organizmadaki sitimulasyon etkileri de bir ritim dahilinde oluşmaktadır. Son zamanlarda bir çok hastalıkların tanı ve sağıtımında kronobiyolojiden geniş ölçüde yararlanılmaya başlanmıştır. Örneğin kansere karşı kanser durdurucu (carsinostatik) bir drog olarak kullanılan Ara-C (cytosine arabinacide) ile kemik iliğindeki DNA sentezinin sirkadian

varyasyonları birlikte ele alınırsa, bu yoldan fare lösemisinde yaşatma süresi ve tedavi derecesindeki başarı artırılmasının konvansiyonel tip sağıtımdan daha etkin olduğu kanısına ulaşılmıştır. Burada hayvanın ilacın toksik etkisine karşı gösterdiği duyarlık yanıtı ile sağıtım sistemi birleştirilmiştir. Şöyle ki:

Hayvan çok hassas olduğu zaman ilaç (Ara-C) küçük dozlarda, hayvan az duyarlı iken daha büyük dozlar hâlinde verilmiştir. Kısacası, bu yolla ilacın aynı total günlük dozunun çok belirgin düşük toksisite etkisi gösterdiği anlaşılmıştır.

Öte yandan tümör hücreleri de mitosisde (hücre bölünmesinde) sirkadian bir ritm izlemektedir. Işıktaki (gündüzün) tümör hücrelerinin çoğu DNA sentezinde, başka ifade ile, mitoz, interfazın "s" sentez fazındadır. Arabinose-C gündüzün verilecek olursa, kanserli hücrelerde DNA sentezini önlemek ve onların geceleyin (karanlıkta) üremediklerini izlemek olasıdır. Lösemili farelerde ışık döneminin tam ortasında ilaç verilecek olursa (o zaman fareler ilaca çok duyarlıdır) kanserli hücrelerin üremesi durdurulabildiği iddia edilmektedir.

Ayrıca, kemik iliğinin ve tümör hücrelerinin ilaçlara karşı duyarlılığına ilişkin 24 saatlik ritimler incelenerek bunların senkronize olduğu saptanmış bulunduğundan, bunlardan biri faz dışına kaydırılarak, örneğin kemik iliği rezistant olduğu zaman tümör duyarlı (sensitiv) kılınmaktadır. (Phaseshifting). Hasta Bombay zamanına aktarılarak, tümör Toronto zamanında tutulabilmektedir. Bundan başka, göğüs kanseri olaylarında, tümör ısısının değişmesi özelliğinden, (yani tümörde ısının diğer çevre dokulardan 2,22 derece kadar daha yüksek olmasından) yararlanılarak ilacın tümör ısısını düşürüp, düşürmediğine (etkili olduğuna) bakılmaktadır.

Diğer önemli bir nokta da yemek zamanlarının (gıda alınımı) kaydırılması (Phaseshifting), değiştirilmesi de farklı

ritimlerin oluşturulmasına neden olmaktadır. Deney hayvanlarında, ışık-karanlık ve beslenme zamanlarının kaydırılması ile bu etkenler onların biyoritimlerini etkileyebilmektedir.

Bu son özellikten, günde yalnız bir kez (bir öğün) yemek verilerek, canlıların tedavisinde yararlanılmaktadır (chronotherapie).

Kronobiyolojik araştırmaların önemle ele alınması gereken bir yanı da bunlardan elde edilen sonuçların temel biyolojik araştırmalara ve klinik tıbbaya uygulanma olasılığının bulunmasıdır. Artık klinisyenler insanoğlunun da devamlı bir sirkadian osilasyon sistemi içinde olduğu prensibini kabullenmişlerdir. Bu oldukça önemli bir adımdır, çünkü son yüz yıllık süre içinde hekimler teorik tıp eğitiminde, çoğu organizmadaki fizyolojik sistem düzeylerinin değişmez (sabit) olduğu kanısında idiler. Kurallara bağlılık, değişmezlik prensibi ha-

yatın bir karakteristiğidir deniliyordu. Bugün pek çok klinisyen rutin steroid tedavisinde, adrenal glandin bir temel sirkadian ritmi olduğu ve bunun gözönünde tutulması gerektiği konusunda sağlam bir anlayışa ulaşmış bulunmaktadır. Ne yazık ki, biyoritim sistemin kabulü ile tedaviye sokulması arasında çok uzun bir sürenin geçmiş olması bir talihsizlik olmuştur. Steroidler gibi son zamanlarda, kanser ve astım tedavisinde kullanılan ilaçların da bir ölçüde toksik olduğu anlaşılmış ve tedavi sirkadian ritme uyarak düzenlenirse radyasyon ve kemoterapinin değeri, toksik etki azalacağından, daha çok umut verici olacağı beklenmektedir.

Sonuç olarak kronobiyolojinin gelişmesi, tıpta hastalıkların tanısı, sağıtım ve nedenlerinin gelişmesi, anlaşılması yanında bakım ve hastalıklarda korunma (profilaksi) konularında da yararlı olacaktır.

NEFSANİYET KÖTÜ MÜ? Baştarafı S. 17'de

edir. Her an hazır. Gönüllü.

Acaba gerçek kahraman hangisi?

Kahramanlık diye bir kavram mevcut olmasa hangisi savaşırdı? Belki üçüncüsü. Ama, belki... İşte bu örnekteki kahramanlık, nefsaniyete tekabül eder.

İster madalya için, ister ganimet için, çapul için, ister yiğitlik için, bizi bir tarafımızdan yakalar ve bu dünyada tekâmül savaşına sürer.

NEFSANİYETİ NE YAPALIM?

[N] EFSANİYETTEN kaçalım mı, biriktirelim mi, yoksa harcayalım mı, besleyelim mi, yoksa değiştirelim mi? Her hâlde, değiştirmek en doğrusu olacaktır. Önce yönünü hayra doğru değiştirmek. Dümenini yukarı doğru kırmak. Böylece, nefsaniyetin kendisi de giderek hüviyet değiş-

tirecektir. Bizi pozitif amaçlara doğru yönlendirecek ve yüksek bir otomatizmanın içine sokacaktır. Giderek incelen bu hâl, hâkimiyetimiz altına girdiğinde, bizde uyanacak idrak, zaten baskın vasıftaki vicdan ile ve bilgi ile desteklenerek çoğalacaktır.

ŞÖYLE BİR TOPARLAYALIM

[N] EFSANİYET bir hakikattir. Sürekli tatbikatlar yaparak, ihtiyaçlarımızın kökenlerini belirlememiz gerekmektedir. Vicdanın emir ve uyarılarına zıt hareket ettiğimizi fark ettiğimizde, hemen yön tashihi yapmalı, bunun için de, tabii sürekli bir nefis denetimi içinde bulunmalıyız. Nefsaniyetin üzerine üzerine giderek, tam tersi tatbikatlarla, karşılaştığımız şeyin veya olayın bilgisini ruhumuzda suretlendirmeli, edinmeliyiz.

Ruhsal açıdan amaç, tatbikat yaparak bilgi edinip, kendi hakikatlerimizle yüz yüze gelmemizdir. Nefsaniyet bu açıdan bizi güden bir üvendiredir. Hem iyidir, hem fay-

dalıdır.

Işık için karanlık da gerekir, ses için kulak da...

VARLIĞIN GÜCÜ BULUNDUĞU ORTAMIN İMKÂNLARI KADAR TEZAHÜR EDER Baştarafı S. 18'de

Diğer tanrılar da bu fikri harika buldular.

Bunun üzerine; İndra, doğmakta olan bir domuza enkarne oldu.

Büyüdü ve ailesiyle birlikte balçıkta yuvarlanmaya gitti. İlk banyolar pek hoş sayılmazdı. Ama sonradan buna alıştı...

Bir dişi ile birleşti ve çok sevdiği yavruları oldu. Zaman ilerledikçe, çamur banyolarını arzu ettiğini görüp şaşırıldı. Yetişkin olduğunda da, bundan asla vazgeçemeyeceğini gördü!

Süresi dolduğu hâlde, hâlâ Göğe geri dönmediğini gören tanrılar, ona, aralarındaki yerini almasını emrettiler... İndra reddetti!

Tanrılar aralarında toplandılar ve onu tekrar eski yerini almaya mecbur etmek için tek bir çözüm buldular.

Bu da domuzu öldürmekti...

Göğe geri döndüğünde, İndra başından geçen bu serüvene çok güldü. Ama domuzların balçığı neden sevdiklerini asla anlayamadı!

OKÜLTİZM Baştarafı S. 23'de

Okültistlerin fizik kâinatı büyük kozmos, insanı da küçük kozmos olarak ele aldıklarını ve benzetmelerle biri vasıtasıyla diğerini yöneten yasaları araştırdıklarını biliyoruz. İnsan bedeninin çeşitli organlarının hangi burçların karşılığı olduğu olduğu şöyle belirtiliyor.

KOÇ (baş) - BOĞA (boyun ve gırtlak) - İKİZLER (ciğerler, omuzlar, kollar) - YENGEÇ (göğüs ve mide) - ASLAN (kalp ve sırt)-

BAŞAK (pleus Solaris yani güneş şakrası) - TERAZİ (böbrekler) - AKREP (cinsel organlar) - YAY (bacağın üst kısmı) - OĞLAK (dizler) - KOVA (bacaklar ve ayak bilekleri) - BALIK (ayaklar).

Amacımız astrolojinin ana hatları ile alâkalı kabaca ve özet bilgiler vermektir. Detaylı ve derinlemesine bir çalışmanın, geniş kapsamlı ve eksiksiz teorik bilgi ve uygulama gerektirdiği şüphesizdir. (Kaynak: PAPUS)

BBC TV'SİNDE BEDEN DIŞI TEZAHÜRLER Baştarafı S. 24'de

beden dışı deneyimi de, binlerce benzerinin sadece biriydi. B. Lambert'inki de dahil olmak üzere, bu binlerce deney, ilgili bilim adamlarınca etüt edilmişti.

Bir ikiz kardeşi olan B. Lambert, doğum nedeniyle Stone Maternity hastanesine kaldırıldığı zaman, söz konusu deneyimini yaşamıştı. Zor bir doğum ol-

du. Bir ara, ellerini açarak ölmesi için dua etmişti. Bu sırada aniden, tavanla burun buruna olduğunu hissetti. Evet, burnu tavandan sadece dört-beş santim uzakta bulunuyordu! "Yüzükoyun döndüm, yatakta yatan şahısa baktım. İlk nazarda onun kız kardeşim olduğunu sanmıştım. Hayır, bendim. Ben olduğumu anladığım zaman, içime bir korku düştü, ama çok geçmeden buna da alıştım. Sonra uzaktaki uç tarafında çok parlak bir ışık bulunan, uzun ve karanlık bir tünelin başlangıcında buldum kendimi. Işık, güneşten daha parlaktı ve beni miknatıs gibi çekiyordu. Huzur ve sükûn içindeydim. Güneşin, daha doğrusu güneş gibi parlak ışığın

bulunduğu uca doğru epeyce gittikten sonra, orada bir yerde durmak gerektiğini anladım. Oradan itibaren bir pencereden sanki dışarıya bakıyordum. Dışarıda çok güzel bir bahçe ve çit vardı. Çitin arkasında bir şahıs da bana doğru bakıyordu. O şahıs sanki beni tanımişti ve niçin ölmek istediğimi sordu. Onun, büyükbabam olup olmadığını hâlâ düşünüyorum. Dokuz yaşımıdayken ölmüştü. Sonra bana, ölmem hâlinde bebeğe kimin bakacağını sordu. Bilmediğimi söyledim, ama o anda da bedenime dönmüştüm."

(13 Şubat 1988 tarihli PSYCHIC NEWS'dan Selman GERÇEKSEVER çevirdi.)

YENİ ÖĞRETİM METOTLARI Baştarafı S.28'de

totlarına ilişkin araştırmaları yöneten bayan doktor Szelontai (Kendisi Batı'da, "beynin global rezervlerinin gücünü tekrar artırma" konusunun en ünlü uzmanlarından biri olarak kabul edilmektedir.) yetişkinlere ipnopedik yöntemle geometri, fizik, elektronik vs. öğretmeyi başarmıştır. Kurumu, dünyanın en çok ziyaret edilen kurumlarından biri durumundadır ve birçok gözlemci çalışmalarda hazır bulunmuştur: İpnodik bir uykunun ardından, öğrenciler, "öğrenilmiş" olan metinleri gözle görülür bir netlikle tekrarlayabilmektedirler. Oran, bireylere göre % 80 - 100 arasında değişmektedir.

Budapeşte'nin millileştirilmiş bir derneğinde idari sekreterlik yapan yirmi beş yaşındaki sarışın Natacha, kendini

ipnotizörün telkinine yavaş yavaş kapılmaktayken bir yandan da elinde olmadan, çok uzaklardan geldiğini sandığı bir ses duymaktadır: Bir spikerin önceden banda alınmış sesidir bu. Bu ses, ona, az sonra okuyacağı metni dikkatle dinlemesini emretmektedir: "Bunu kelimesi kelimesine hatırınızda tutunuz ve uyanınca ezbere okuyunuz!"

Öğrenilecek elemanlara (elektronikle ilgili) ait bandı harekete geçirmeden önce, ipnoz uzmanı, öğrencinin nefes alıp verişini kontrol etmektedir. Metnin hafızada iyice yer etmesini sağlamak amacıyla teybi tam nefes alış anında çalıştırmaktadır. Ama ipnozopedinin etkisini artırmak üzere ayrıca normal uvanıklık hâlinde de ders

ZITLARIN DENGESİ ve İKİLİĞİN BİR OLMASI Baştarafı S. 30'da

maya başlar. Fakat yine bulamaz. Böylece, Tanrı'nın rahmeti ona perdesiz olarak yüz gösterinceye kadar devam eder. Rahmet yüz gösterdikten sonra, bu tuttuğu yolun gerçek yol olmadığını anlar. Fakat Tanrı'nın öyle kulları da vardır ki, onlar, kıyametten evvel bu gayeye ulaşmışlardır. Şimdiden sonu görürler.

Derleyen: Mehmet Kurukahveci

Dünya Dışı Varlıklardan Sonra Evren Dışı Evrenler

● Bernard THESNON

Çeviren: E. ARIKDAL ●

TEK EVREN DEĞİL EVRENLER VAR.

TEK BÜYÜK PATLAMA DEĞİL

BÜYÜK PATLAMALAR VAR.

VE BAŞKALARI DA OLACAK !

**FİZİKÇİLER EVRENBİLİME DALDILAR VE EN GÜÇLÜ
KURGU-BİLİM YAZARLARININ HAYALLERİNİ BİLE AŞIP GEÇTİLER.
KARARI KENDİNİZ VERİN...**

Otuz kırk yıldan beri kabul edilen varsayım göre, Evren, hayallere sığmayan bir enerji miktarını serbest bırakan devasâ Büyük Patlayış (Big Bang) sırasında doğdu; bu fantastik enerji madde damlacığı hâlinde çarçabuk yoğunlaştı, bugün bile birbirlerinden uzaklaşan sayısız gökadalara, galaksiler oluştu.

Genellikle söylenmesi ihmal edilen husus Büyük Patlamada ilk yaratılanların mekân ve zaman olduğudur. İlk kucaklaşmada bir bölge (zon) yerelleşti ve bu bölgedeki olayların ardarda gelişti zamanı doğurdu. Bu sebepten, bazı fizikçiler Büyük Patlamadan önceki durumdan ne olduğu sorununun gerçeğe aykırı bir sorun olarak ele alırlar, çünkü zaman olmadan önce birşey olmaz.

Ama bizim niyetimiz bu değil elbette. Büyük Patlama gibi bir **standart model'in yandaşlarına**

göre, taa baştan beri her yerde dört boyutlu bir zaman-mekân vardı. Böyle olmakla beraber, ilk patlayıştan itibaren giderek genişleyen Evren sınırlıdır. Şimdiki ışını onbeş milyar ışık yılı civarındadır ki bu da Evren'in onbeş milyar ışık yılı kadar önceleri doğduğunu örtülü bir şekilde ifade eder.

Gene bu Evren'in geleceği konusu iki değiştirene (parametreye) bağlıdır: Bunlar Evren'in yaratılışı esnasında açığa çıkan enerjinin yoğunluğu ile onu oluşturan maddenin yoğunluğudur. Başlangıçta açığa çıkan enerjiye bağlı bulunan genişleyen kinetik enerji eğer (maddenin yoğunluğuna bağlı bulunan) çekim enerjisinden fazla ise Evren sonsuz bir genişlemeyi tanıyacaktır. Yok, aksine, çekim enerjisi kinetik enerjinin üstüne çıkarsa, Evren boyutsuz bir nokta oluncaya kadar büzülerek varlığına son verecektir. Astrofizik-

çiler bu duruma Büyük Çöküş (Big Cranch) ismini veriyorlar.

Evren ebediyen -sonsuz olarak- sürse bile o bizim tanıdığımız durumda kalamaz. Görünürdeki dayanıklılıklarına rağmen protonlar ölümlüdürler; büyük **birleş-tirme kuramına** göre 10^{32} ya da 10^{33} sene sonra birbirlerinden ayrılacaklar. Kuşkusuz bu çok çok uzun bir zamandır, ama proton olmayınca maddenin de olmayacağını söylemek gerekir. Ne canlı madde, ne yıldızlar, ne gökadalari, ne gaz bulutları ve hatta ne de bir tek hidrojen atomu kalır. Protonların ölümü Evreni kemiren ve onun yıkımına sebep olan kanserdir.

Dünyanın doğumu ve gelişimini anlatan bu klâsik senaryo bilim çevrelerince geniş bir şekilde benimsendikten sonra, son senelerde, çeşitli itirazlar ortaya çıkmaya başladı. İtirazların esasını Büyük Patlama kuramının çelişkili ya da yetersiz olduğu oluşturuyordu. Örneğin Büyük Patlama neden bir kere oluyor da bir çok kere olmasın? Evren'in doğuşuna sebep olan ilk patlama hiçten doğuyorsa neden tek (ünik) patlama olsun? Ve neden Evren dört boyutlu oluyor da beş ya da altı boyutlu olmuyor? Ve bildiğimiz fizik yasaların dışında onlardan tamamen farklı başka yasalar neden olmasın? Bu konuyu Einstein evvelce örtülü olarak ortaya koymuştu: "Beni son derece ilgilendiren şey Tanrı'nın başka bir âlem yaratıp yaratmadığını bilmektir." Ve sonra bir de zihinlere musallat olan tektürellik (homojeneite)(1) sorunu var. Gözleme göre Evren,

bugün dikkate değer bir şekilde tektürel (homojen) ve yönsemez (isotop)(2) durumundadır.

Göge baktığımız zaman her yerde 3° K'lık bilinen kozmik ışıma fosillerini saptarız. Bu ışınım Büyük Patlamadan sonra bir milyon senelerinde meydana gelir. Evren'in başlıca evrelerinden birinin kalıntısıdır. Bu çağda ısı 4000° K'ya kadar düşmüştü. (Sıfır derece Kelvin = -273° C' dir); o zaman madde kendisiyle etkileşim hâline geçen fotonlardan bağımsız olan "donmuş" kararlı atomlar hâlindeydi. Bu "bağlaşımı bozuk" (dekuple) fotonlar, bundan böyle özerk olarak, kendi bildikleri gibi yayıldılar ve tedricen bugünkü 3° K'lık ısı derecesine ulaşınca kadar "soğudular". Kozmosun çeşitli bölgelerinde yayılan bu ışınımın yoğunluğu ölçüldüğü zaman on binde birden daha yüksek bir kesinlikle aynı sonuçlar elde edilir.

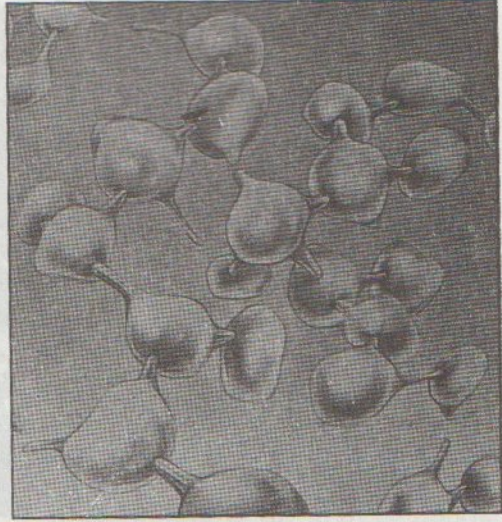
Şayet geleneksel Büyük Patlama şemasına itibar edersek, bu **tektürellik** açıklanamaz bir durum alır. Gerçekten de, fotonların bozulmasından önce, herhangi bir anda, göğün her yanında kendi aralarında iletişimde bulunabileceklerini ve karşılıklı etkileşimle içeriklerinin ahenkleşebileceğini var saymak gerekir. Bu bütünüyle imkânsızdır, çünkü hızın ilkel

1) Tektürellik (homojeneite): Yapısı ve özellikleri her yerinde özdeş olma hâli. Aynı dereceli ya da aynı boyutlu olmak.
2) Yönsemez (Isotop): Biyolojik özellikleri tüm doğrultular boyunca özdeş olan (ortam).

ateş topuyla yayıldığı kabul edilince ışık hızıyla yayılsa da hiç bir bilgi, hiç bir eylem yukarıda adı geçen ilkel ateş topundan uzaklaşmış iki bölge arasında yer değiştiremez. İletişim, eğer varsa ancak birbirinden son derece uzak noktalarında, başka deyimle Evren'in bütün küçük parçalarında olabilir.

ÇOKLUK KURAMI

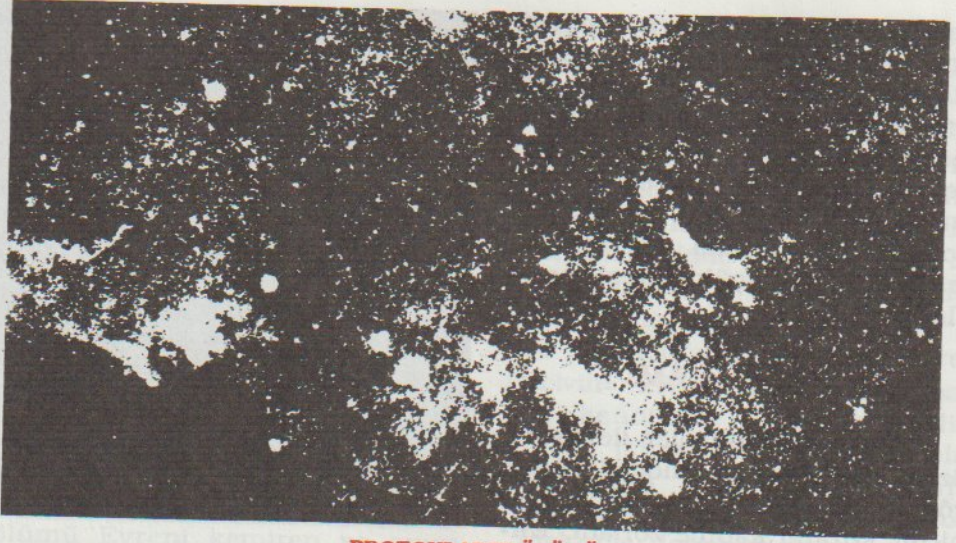
Bazı evrenbilimciler ile astrofizikçileri standart modeli reddetmeye yönelik bu tektürel sorunu yeni bir kuramı kabule zorladı: **Enflasyon yani çokluk kuramı**. Tarihsel olarak söylemek gerekirse, bundan yirmi sene evvel, Leningrad Fizik Enstitüsü'nden Erast GLİNER "çokluk" evresine bir giriş yaparak Kozmos'un yaratılışına yeni bir tasvir önerenlerin ilki oldu. 1979' da başka bir Sovyet bilim adamı Aleksei STAROBİNSKİ, Moskova Landau Enstitüsü'nden, "çoklukçu" senaryonun yeni bir anlatımını, yorumunu ortaya koydu. Ertesi sene, Boston Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nden Alan GUTH **çokluk** (enflasyon) ile **üstünevren** (hiperüniver) kuramlarını biraraya getiren devrimci bir kuramı kurmak üzere temel kavramlarının bazı kısımlarını bu fizikçilerden emaneten alıyor. Nihayet, yenilerde de Andrei LİNDE, Moskova Lebedev Enstitüsü'nden, "**dağınık çokluk**" ismini verdiği yeni bir model tahayyül ediyor; bu tahayyül birden fazla evrenin varlığına yol açacaktır sonunda.

DAĞINIK ÇOKLUKÇU EVREN

Sovyet astrofizikçisi A. Linde'ye göre Evrenimiz ancak sürekli olarak çoğalan çok sayıda evrenlerden biridir. Bu evrenlerden her birinin dış sınırı çok yüksek frekanslı bir salınım bölgesini oluşturur. Bu bölgedeki enerji yeni bir Büyük Patlamayı başlatacak kadar fantastik bir enerji üreticidir. Madde burada başka bir evreni doğurmak için göbek kordonu hâlinde fışkırır ve bu işlem sürer gider. Birbirlerini zorlamayan fizik kavramlarla Evrenler bütün şemalarda böylece tomurcuklanırlar; bazen aynı kimlikte kopyalar (clones) dizisi oluşur. Bu sürekli çoğalma olgusunun ne başı ne sonu vardır.

"Çokluk"la ne anlaşıldığını izah etmek için sadece bu iki açıklamayı ele alacağız: Gerçekten de "olağanüstü" sonuçlar getiren ve iyi bir tektürel açıklaması sağlayan Guth'un açıklaması; ve pek mahir ve tanecik fiziğinin kalburüstü kişilerini geçen Mayıs'da Loir-et-Cher'in en güzel yerinde biraraya getiren Linde'nin açıklaması.

PROTONLARIN ÖLÜMÜ

Büyük birleştirme kuramına göre, bugün Evreni idare edip düzenleyen dört kuvvet, ilk Büyük Patlamadan hemen sonra tek ve biricik kuvvet hâinde birleşmişti. Bir protonun doğal hayat süresi 10^{32} ya da 10^{33} tahmin ediliyor. Bu kuramın gerçekliğini araştırma yollarından birisi, bir protonun bu çağda fiilen dezentegre olduğunu tespit etmektir. Ne varki bundan emin olmak için böyle bir ölçümün kazaen olamayacağını, bunun Evren'de Rho Ophiuci takım yıldızı gibi aşırı etkin olan bir bölgede, gerçek bir yıldız fidanlığında, tedricen yaratılmış olan kozmik kökenli taneciklerden ileri geldiğini bilmek gerekir. Özellikle bu tanecikler, gerçekten aşamalı bir şekilde Dünya'yı bombalarlar, madde ve onun bileşiklerine ait atomları dezentegre edip parçalarlar.

GUTH'UN KURAMI

Alan Guth'a göre Büyük Patlama'yı izleyen ilk anlarda ısı öyle yüksekti ki (10^{32} ° K) ilkel magma esasen fotonlar arası çarpışmadan doğan kuark ve antikuark gibi fotondan yapıldığından termodinamik dengede bulunuyordu. Doğa'nın dört temel gücü (çekim gücü, elektromanyetik güç, güçlü kuvvet, zayıf kuvvet) ateş topunda oluşan bütün etkileşimleri etkileyen tek bir şeydi sadece. Ama, genleşme yüzünden, hızla soğudu ve kendini oluştururken yavaş yavaş "dondu". Doğan Evren, böylece ısı azaldıkça damlalara dönüşen ve sonra buz tutan su buharı gibi birçok "geçici evrelere" tanık oldu.

Soğumayla beraber, termodinamik denge bozuldu. Tek, biricik güç ayrıştı; güçlü kuvvet ilk ayrılan oldu, onu zayıf ve elektromanyetik kuvvet izledi. Bu parçalanmanın her biri, hatırlayacağımız gibi, "**evre geçişlerinden**" birinin vesilesi, sebebi oldular.

Öyleyse, su buza dönüşünce, bu hâl değişimine ısının yani enerjinin boşalması eşlik ediyor. Doğan Evren'e özgü olan geçişleri (transitions) sırasında da bunlar aynı olmalıdır.

Guth'un varsayımı da şöyle: Büyük Patlamadan az sonra, birleşmiş kuvvetin güçlü etkileşimini tecrit eden Evren'in ilk geçişi ortaya çıktığı zaman, Evren'in "soluğu" denen muazzam bir enerji boşalması oldu. İkinci bir bölünme-

de, ışını 10^{30} faktörüyle çoğaldı. İşte bu şiddetli genişlemeye çokluk (inflation) deniyor.

İşte bunun ardından tektürel-lik sorunu çözülüyor. Gerçekten bugün gözlemlediğimiz Evren, ilkel ateş küresinin küçücük bir kısmıdır sadece. Bu küçük kısımdaki unsurlar birbirlerini etkileyebilecek kadar yeterince birbirlerine yakındılar ve tek şekilde hareket ediyorlardı. Bu küçük kısım ayrıca, Uzaysal çoğalma (enflasyon) nın ardından, standart modelin bütün kozmosa yüklediği hacme ulaşınca kadar şişen kısımdır. Başka deyişle, Büyük Patlamadan sonra meydana gelen Evren'in, çoğalmadan-enflasyondan önce, 10^{90} (!) miktarında olan dev bir bilimceenin gerçekte sadece bir parçasıdır. Hayal mi? Hayır! Her biri yüz milyonlarca yıldızla sahip milyarlarca gökadasıyla kozmos, ulaşılan bütün araştırma noktalarının dışında, uzayın sonsuzluğu içinde yayılan gerçek Evren okyanusuna göre ancak bir damla gibidir.

LİNDE'NİN KURAMI

Andrei LİNDE'nin kuramı da gözleyebildiğimizden daha büyük, üstelik, çok ve durmadan da tomurcuklanan sonsuz bir Evren'in var olduğu sonucuna varmıştır.

Bu kez, yarısından fazlasının bile farkında olmadığımız ölçülemez boyutta bulunan bir TEK EVRENE sahip değiliz; sürekli şekilde kendi kendini meydana getiren, kendi aralarında bir çeşit göbek bağı ile birbirine bağlı bulunan, bizim Evrenimize eşit boyda evrenler

var.

Bu modeli anlamak için genişleme hâlinde bulunan bir evren tahayyül edelim. Bu Evren bu genişlemeyi sağlayan belirli bir enerjiyoğunluğuna sahiptir. Evren genişledikçe potansiyel enerji düşer, zira bir taraftan giderek büyüyen bir hacim içinde erirken, öte yandan da madde hâline, proton, nötron ve elektronlara dönüşür. Madde ve kütle diyorsak çekim alanından söz ediyoruz demektir. O hâlde bu evrenlerde birbirine zıt olan iki kuvvet olacaktır: Biri genişleme eğiliminde ama giderek gücü azalan saf enerjetik bir alan ve ötekisi giderek güçlenen ama büzüşme eğiliminde olan bir çekim alanı.

Genleşen enerjetik alanı oluşturan fotonların çekime karşı olan duyarlıkları sebebiyle, bu iki kuvvet genişlemeyi durdurup sabit bir Evren meydana getirerek dengeleşirler. Böyle bir şey yok, zira denge noktası biraz bozulsa sistem bu nokta etrafında salınım yapar. Denge sıfır değerine yaklaştıkça salınım sıklığı artar, tıpkı denge durumuna yaklaştıkça gidiş-gelişlerindeki hızı giderek artan bir sarkacın durumuna benzer.

Ama, sarkacın aksine olarak, uzay boşluğundaki salınımları, hava sürtünmesinin etkisiyle, durmakla son bulur; Evren'in yüzeysel katmanındaki salınımları amorti edebilen hiç bir şey yoktur. Bu durumda en yüksek titreşim frekansına ulaşınca kadar bu fantastik enerji üreticisi hızını artırmayı sürdürecektir. Bu titreşimsel etkinliğin sarsıntı merkezindeki enerji birikimi yeni bir Büyük Pat-

lamayı meydana getirinceye kadar devam edecektir. Böylece, evren zarfının bir parçasından, bir çeşit göbek bağı ile ilkinе bağı kalacak olan bir başka evren fişkirir.

Sırasıyla, bu yeni yapı şişecek, sonra, denge noktasına yakın salınacak ve üçüncü bir Evreni doğuracak. Ve böylece sürüp gidecek.

Bu öteki evrenleri ne astronomlar ne radyoastronomlar neden araştırmıyorlar, neden kuşku lanmıyorlar? Bu soruya Andrei Linde'nin cevabı şöyledir: Bir Evrenin dış kuşağı son derecede yüksek bir titreşimle salınım yaparken yaratacağı enerjinin önemli bir kısmı madde hâline

dönüşür. Maddenin söz konusu Evrenin titreşen tüm yüzeyindeki konsantrasyonu öyle yoğunlaşır ki bir "kara delik" doğurur, yani bütün ışınımlara tuzak kuran çekimsel bir yıkılımdır. Her Evren böylece öteki evrenleri ebediyen görünmez yapan bir "kara delikle" çevrenir.

Mantıksal sonuç: Kozmobilimcilerin Evrenin doğumu olarak kabul ettikleri "resmi" Büyük Patlama, ihtimal, ilk patlama değildir, belki onuncu, yüzüncü ve diğer patlamalar olmuştur, böylece de bizim kesinlikle ilişki kuramayacağımız evrenler doğmuştur. (Science Et Vie, No. 863)

KONFERANSLARIMIZ

İZMİR

25 Kasım: "İlâhî İrade Yasaları".....Ergün ARIKDAL

Yer: Amerikan Kültür Derneği, Alsancak /İZMİR

Saat: 14.00-16.00

İSTANBUL

7 Kasım: **Serbest Soru-Cevap**..... Ergün ARIKDAL

14 Kasım: **Modern Yaşam ve Mutluluk**..... Atilla ULTAV

21 Kasım: **Bedenli ve Bedensiz Obsedörler**... Cezmi AKSOYLU

28 Kasım: **Mucize Nedir?**..... Ruhi SARUHAN

Yer: M.T.İ.A. Derneği, Hasnun galip sok. Pembe Çıkmazı No:7

D:8, Beyoğlu/İSTANBUL, Tel: 143 18 14

Saat: 19.30-20.30

NOT: Konferanslara giriş ücretsiz ve serbesttir. Geç kalınmaması rica olunur.

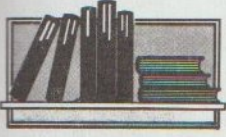
SON UÇUŞ Baştarafı S. 32'de

istedim. Dedemin bahçede yanımıza gelmesinden bir kaç saniye sonra kuş uçmaya başladı. Başımızın üzerinde üç defa döndü, sonra yatakindaki bahçe geçitine tünedi ve bizi göz-

lemeye başladı. "Artık öz-gürsün." dediğimde, kuş başımın üzerinde bir kez daha döndü, sonra uçup uzaklaştı. Babamla hayat kolay olmamıştı. Ve o an bağışlanmayı dilediğini

garip bir şekilde hissediyordum. Şimdi ruhu başka bir plâna gidiyordu.

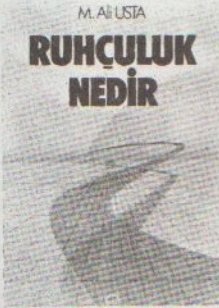
(Ocak 1988 sayılı FATE'den çeviren: Rifat KARSLI)

KİTAPLAR ARASINDA

RUHÇULUK NEDİR?

Kitabın Adı:
RUHÇULUK NEDİR?

Yazarı:
M. Ali USTA

Sayfa Adedi ve Baskı Tarihi:
112 Sayfa, 1986

Fiyatı: **4.500TL.**

RUH ve MADDE DERGİSİ * YAYINLARI
80072 P.K. 9 Beyoğlu - İSTANBUL

Ruhçulukla her nasılsa günün birinde mutlaka karşılaşacak kişinin zihninde ilk oluşan soru, muhtemelen, "Ruhçuluk nedir?" olacaktır. Mehmet Ali Usta'nın bu kitabı da önbilgi verici, çok değerli bir derleme. Spiritüalizmin tarihinden başlayarak mistisizmi de içeren, "Tebliğ" kavramını da vererek örnekleyen, nihayet Metapsişik Tetkikler ve İlmî Araştırmalar Cemiyeti hakkında da fikir uyandıracak ölçüde söz eden özlü bir yapıt.

Varlık, ne hâlde bulunuyorsa bulunsun, kendini bilme ve tekâmül etme yolundadır. Dolayısıyla araştırmacı durumundadır. Ana cevap arayışlarının dışında oyalayıcı, ikincil cevapların ihtiyacı da peşini bırakmaz. Oyalar ve işini uzatır. Ruhçuluk, ana ihtiyaçları işaret etmesi bakımından o kadar geniş ve kapsamlı bilgi toplamıdır ki, varlığın yoluna ışık tutar, aydınlatır. Yan yollara sapıp sapmama tercihini de varlığın kendisine

bırakır. Varlığa, hürriyet ve sorumluluk yükler. Çünkü ana bilgileri kazandırır. Onu uyarır, uyanıdır. İster mumla, ister lambayla aydınlanıyor olalım, nasıl gün doğduğunda bu ışıklar sönmük ve anlamsız kalırsa, ruhçuluk bilgisinin aydınlatıcılığı da işte böyledir.

Mehmet Ali Usta'nın "Ruhçuluk Nedir" adlı kitabı, ruhçuluk bilgileriyle henüz karşılaşmamış olanlarımız için yararlı bir başlangıç. Karşılaşmış olanlarımız içinse hız kazandırıcı, bilgileri kısaca yeniden derleyip toparlayıcı bir eser. M. Ali Usta'nın öte âleme geçmek üzereyken görev şuuruyla hazırladığı, içtenlikli emeklerinin bir ürünü.

Tanıtım yazımızı, önsözün son paragrafıyla noktalayalım: "Bu kitap, sizlere, spirit bilginin bir kıvrıntısını tattırmaya çalışacaktır. Umulan odur ki, bu tad damağınızda ebediyen kalsın ve bu tad tekâmülünüze hız katsın."

